БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТЛАРИ
ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ
ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ ҲАМДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

11-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 87 (2635).
5 май
СЕШАНБА
1964 йил.
БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

БУГУН—СОВЕТ МАТБУОТИ КУНИ

Совет матбуоти—чинакам халқ матбуотидир. Бу матбуот халқнинг қўли билан бунёдга келади ва халққа, коммунизмнинг буюк идеалларига хизмат қилади.

Н. С. ХРУШЧЕВ.

Москва, 1964 йил 1 Май. Мавзолей трибунасида (чапдан ўнгга). Ажума Огинга Одинга, Н. С. Хрушчев, Аҳмад Бин Белла, Л. И. Брежнев, А. И. Микоян, Н. В. Подгорний, М. А. Суслов, А. Н. Косигин, Н. М. Шверник ўртоқлар.
В. Савостьянов фотоси, (ТАСС фотохроникаси).

ЛЕНИНИЗМ БАЙРОҒИ ОСТИДА

Қизил майдонда парад ва меҳнаткашлар намойиши

Биринчи май! Қизил майдон. Кремлнинг қадимий деворлари. Қардош иттифоқчи республикаларнинг гербларн ҳилпиллаган қизил байроқлар. Биринчи май Чақириқлари тинчликка ва халқлар ўртасида дўстликка, коммунистик қурилишда янги муваффақиятларни қўлга киритишга чорлаб турибди. Майдон устида Маркс, Энгельс, Лениннинг катта портретлари кўзга ташланади.

Гранитдан ясалган трибуналарда — пойтахт корхоналари, Москва атрофидаги колхозларнинг меҳнаткашлари, фан, маданият ва санъат ходимлари, давлат ва партия арбоблари. Бу ерда чет эллик дўстлар ҳам кўп!

Дипломатия корпусининг аъзолари, СССРдаги чет эл элчихоналарининг ҳарбий атташелари ҳам бор эди.

В. И. Ленин мавзолейининг марказий трибунасида Л. И. Брежнев, Г. И. Воронов, А. П. Кириленко, А. Н. Косигин, А. И. Микоян, Н. В. Подгорний, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, Н. С. Хрушчев, Н. М. Шверник, В. В. Гришин, Л. Н. Ефремов, Ю. В. Андропов, П. Н. Демичев, Л. Ф. Ильичев, В. И. Поляков, Б. Н. Пономарев, А. П. Рудаков, В. Н. Титов, А. Н. Шелепин ўртоқлар турибдилар.

Партия ва ҳукумат раҳбарлари билан бир қаторда «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун Халқаро Ленин мукофоти лауреати Жазоир Миллий озодлик фронти партиясининг бош секретари, Жазоир Халқ Демократик Республикаси президенти Аҳмад Бин Белла, Кения африка миллий союзи ҳукмрон партияси раисининг ўринбосари, ички ишлар министри Ажума Огинга Одинга, Куба революцион қуролли кучлари сиёсий ходимларининг Москвада меҳмон бўлиб турган группасининг раҳбари, революцион қуролли кучлар сиёсий бошқармасининг бошлиғи майор Хосе Кауссе турибдилар.

Мавзолейнинг ўнг қанотида — Совет Иттифоқи маршаллари ва қўшинлар турларининг маршаллари, Совет Қуролли Кучларининг адмираллари ва генераллари.

СССР Мудофаа министри Совет Иттифоқи Маршали Р. Я. Малиновский парад қўмондони рапортини қабул қилиб, қўшинлар сафини айланиб чиқди, уларни меҳнаткашларнинг халқаро байрами билан табриклади ва шундан кейин Мавзолейнинг марказий трибунасига чиқиб нутқ сўзлади. Р. Я. Малиновский КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукумати номидан ва уларнинг топшируvига биноан солдат ва матросларни, сержант ва старшиналарни, офицер, генерал ва адмиралларни, Совет Иттифоқи меҳнаткашларини, Жазоир Халқ Демократик Республикаси президенти Миллий озодлик фронти партиясининг секретари Аҳмад Бин Беллани, чет эллик меҳмонларни меҳнаткашларнинг халқаро байрами билан табриклади ва қутлади. Бу кун, деди мудофаа министри, совет халқи коммунистик қурилишда эришган ажойиб муваффақиятларини, жонажон Коммунистик партия ва унинг Н. С. Хрушчев бошчилигидаги ленинчи Марказий Комитети теварагига ўзининг монолит жипслигини намойиш қилмоқда.

Сўнгра, мудофаа министри уруш ваҳимасини ҳозирда ҳам авж олдириб, қуролланиш пойгасини давом эттираётган империализм реакцион доиралари тўғрисида гапиради.

Ўртоқ Р. Я. Малиновский нутқининг охирида бундай деди: Марксизм-ленинизм руҳида, совет ватанпарварлиги ва социалистик интернационализм руҳида тарбияланган, Коммунистик партия ва унинг ленинчи Марказий Комитети теварагига маҳкам жипслашган Совет Армияси ва Флоти жангчилари қардош социалистик мамлакатларнинг армиялари билан бир сафда туриб, ҳар қандай агрессорга, агар у бизнинг Ватанимизга ва социалистик мамлакатларга ҳужум қилишга журъат этгудек бўлса, доим қақшатғич зарба беришга тайёрдир.

Ҳарбий академияларнинг ўқувчилари ва ўқитувчилари, ҳарбий ўқув юртларининг курсантлари, Ф. Э. Дзержинский номидаги дивизия солдатлари ва офицерлари, суворовчилар ва нахимовчилар саф тортиб, трибуналар олдидан ўтдилар.

Майдонга моторларини гуруллатиб машиналар кириб келадилар. М. И. Калинин номидаги Тамань мотоўқчи дивизиясининг гвардиячилари, ҳаво десант қўшинлари тушган автомашиналар ва ўзи юрар артиллерия установкалари ўтадилар. Шундан кейин, гвардиячи Кантемир дивизиясининг танклари ва ўзиюрар қўшалоқ зенит артиллерия установкалари ўтадилар. Турли-туман калибрдаги тўплар сони орта боради.

Янги мудҳиш қурол — ўзиюрар установкаларга ўрнатилган қўшалоқ ракеталар Қизил майдонда биринчи марта намойиш қилинди.

Одамсиз узоқ масофаларга учадиган ва душман самолётларини даф қиладиган ракеталар бўлинмалари парадда яна иштирок қилди. Шонли сув ости флотининг узоқ масофаларга отиладиган даҳшатли ракеталари майдонга кириб келади. Бу ракеталар сув тагидан учирилиб, агрессорнинг ҳар бир қитъадаги объектларини ўзининг ғоят кучли ядро зарядлари билан яксон қила олади.

Мамлакатимизнинг асосий ракета-ядро кучи — стратегик ракета қўшинларининг ўтиши билан ҳарбий парад тамом бўлди.

Бизнинг Қуролли Кучларимиз ҳар қандай агрессорни тор-мор келтириш имконини берадиган қурол-яроғларга эгадир. Қудратли ҳарбий техникамизнинг Биринчи май паради буни агрессорларга эслатиб ўтди ва улар учун жиддий огоҳлантириш бўлди.

* * *

Қизил майдон кучли «ура!» садолари билан қопланади. Болалар, баҳорга хос ранг-баранг кийимлар кийиб олган спортчилар майдонга кириб келади. Пойтахтнинг ёш авлоди ўзининг чаққонлиги, куч ва маҳоратини намойиш қилади.

Улар кетидан Москва районларининг колонналари ўтадилар. Қизил майдон намойишчилар билан тўлади. У, тамомила бошқача манзара касб этиб, қизил байроқлар, транспарантлар ва плакатлар билан қопланади.

Колонналарнинг байрамдагидек ранг-баранг безатилганлиги ўтган буюк ўн йиллик якунларини кўрсатиб турибди. СССР ана шу ўн йил ичида янги тарихий тараққиёт босқичига қадам қўйди. Совет кишилари Коммунистик партиянинг улуғвор Программасини, КПСС XXII съездининг қарорларини ва Марказий Комитетнинг яқинда бўлиб ўтган Пленумлари қарорларини амалга ошира бориб, коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш йўлида жуда катта муваффақиятларга эришдилар.

Москваликлар меҳнат зафарлари рапортларини кўтариб олганлар. Улар тўрт ойлик планни муддатидан илгари бажардилар. Москва энергетикларининг колоннаси жуда чиройлик қилиб безатилган. Улар Совет Иттифоқи энергетикларининг мусобақасида биринчи ўринни олишга сазовор бўлдилар.

Жуда кўп панно, макет, транспарант ва плакатлар халқ хўжалигини химиялаштиришга бағишланган.

Москванинг меҳнат аҳли — ишчилар, олимлар, инженерлар, техниклар, педагоглар, врачлар, артистлар, музикачилар, рассомлар, студентлар Мавзолей олдидан ўтадилар. Турли касб вакиллари ўзларининг меҳнат зафарлари тўғрисида рапорт берадилар.

Москваликларнинг намойиши ер юзидаги барча тинчликсевар кучлар билан биргаликда тинчлик ва халқлар ўртасидаги дўстлик қудратли ҳаракатининг муваффақиятларини янада кўпайтиришга тайёр эканлигимизни кўрсатди. Совет кишилари Биринчи Май кунида Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва унинг жанговар штаби ленинчи Марказий Комитет теварагидаги бирлиги ва жипслигини, коммунистик жамият қурилишида янги ғалабалар учун курашга қатъий бел боғлаганликларини намойиш қилдилар.

Г. Давидов, А. Лисин,
Г. Макаров, А. Сурин
(ТАСС махсус мухбирлари).
Москва, Қизил майдон.
1 Май.

Москва. 1964 йил 1 Май. Қизил майдонда меҳнаткашлар вакилларининг байрам намойиши.
В. Кунов фотоси, (ТАСС фотохроникаси).

КРЕМЛДАГИ СЪЕЗДЛАР САРОЙИДА 1 МАЙ

Қизил майдонда Биринчи май паради ва меҳнаткашлар вакилларининг намойиши тамом бўлганидан кейин Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети Кремлдаги Съездлар саройида парад ва намойиш қатнашчилари шарафига зиёфат бердилар.

Зиёфатда КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев, Л. И. Брежнев, Г. И. Воронов, А. П. Кириленко, А. Н. Косигин, А. И. Микоян, Н. В. Подгорний, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, Н. М. Шверник, В. В. Гришин, Л. Н. Ефремов, Ю. В. Андропов, П. Н. Демичев, Л. Ф. Ильичев, В. И. Поляков, Б. Н. Пономарев, А. П. Рудаков, В. Н. Титов, А. Н. Шелепин ўртоқлар, КПСС Марказий Комитетининг аъзолари ва Марказий Комитет аъзолигига кандидатлар, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосарлари, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари, СССР Олий Совети Президиумининг аъзолари, СССР ва иттифоқчи республикалар Олий Советларининг депутатлари, СССР ва РСФСР министрлари, Марказий бошқармалар ва муассасаларнинг раҳбарлари, Совет Иттифоқи маршаллари ва қўшин турлари маршаллари, Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флотининг генераллари, адмираллари ва офицерлари, фан ва маданият арбоблари, космонавт учувчилар, Москва шаҳри ва Москва области партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг раҳбарлари, совет жамоатчилиги вакиллари, саноат корхоналари ва қурилишларнинг илғорлари ҳозир бўлдилар.

Меҳмонлар орасида Жазоир Миллий озодлик фронти партиясининг бош секретари, Жазоир Халқ Демократик Республикасининг президенти Аҳмад Бин Белла, Жазоир Миллий озодлик фронти партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари — ташқи ишлар министри Абдил Азиз Бутефлика, миллий экономика министри Башир Бумаза, социал ишлар министри Муҳаммад Сағир Наққош, Жазоир армияси бош штабининг бошлиғи полковник Тақар Забрий ва Миллат мажлисининг Жазоир шаҳридан сайланган депутати Ҳусин Зеҳвон, шунингдек давлат министри Умар Узганлар ҳам бор эди. Кения африка миллий союзи ҳукмрон партияси раиси ўринбосари, ички ишлар министри Ажума Огинга Одинга ва бош министр маҳкамаси ҳузуридаги давлат министри Жозеф Мурумбалардан иборат составдаги Кения ҳукумат делегацияси, «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» Халқаро Ленин мукофоти лауреати Долорес Ибаррури, «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» Халқаро Ленин мукофотлари комитетининг аъзолари ва чет эллардан келган бошқа меҳмонлар ҳозир бўлдилар.

Зиёфатда Совет Иттифоқидаги бир қанча дипломатик ваколатхоналарнинг бошлиқлари бор эди.

Н. С. Хрушчев табрик сўзлари айтди. Зиёфат қатнашчилари унинг сўзларини қизғин табрикладилар. Шундан кейин Аҳмад Бин Белла шу ерда ҳозир бўлган кишиларга карата нутқ сўзлади. Аҳмад Бин Белла қаҳрамон Жазоир халқининг вакиллари шу ерда ҳозир бўлган кишилар билан ёнма-ён ўтирганликларидан, меҳнат байрами, бутун дунё меҳнаткашлари байрами қувончини улар билан бирга баҳам кўраётганлигидан бахтиёр эканликларини таъкидлади.

Бугун, деб сўзини давом эттирди Бин Белла, биз халқ тантаналарида қатнашдик. Биз ҳали гарчи ёш бўлсак ҳам, катта революцион тажриба тўплаганмиз. Биз халқингиз ҳукумат билан бирга эканлигини яққол кўриб турибмиз. Бу эса жуда муҳимдир.

(Давоми иккинчи бетда)

ЎРТОҚ Н. С. ХРУШЧЕВ НУТҚИ

Азиз ўртоқлар!

Чет эллардан келган азиз меҳмонлар!

Жазоир Халқ Демократик Республикасининг муҳтарам президенти, дўстимиз ва қардошимиз Аҳмад Бин Белла, жазоирлик азиз дўстлар!

Ҳозиргина Қизил майдонда ҳарбий парад ва Москва меҳнаткашларининг намойиши тугади. Традицияга мувофиқ партиямиз Марказий Комитети, Совет ҳукумати пролетар меҳнат байрамини, халқаро бирдамлик, дўстлик ва тинчлик байрамини нишонламоқ учун парад ва намойиш қатнашчиларининг вакиллари билан учрашадилар. Чет эллардан келган кўпгина меҳмонларнинг, қардош коммунистик ва ишчи партиялар раҳбарларининг, бир қанча мамлакатлардан келган атоқли давлат ва жамоат арбобларининг бугун бу ерда бўлишидан хурсандмиз.

Жазоир Халқ Демократик Республикасининг президенти қалин дўстимиз Аҳмад Бин Беллани ва унинг жанговар сафдошларини мана шу байрам кунларида қабул қилаётганлигимиз учун ҳаммамиз айниқса хурсандмиз, десам бу билан ҳаммамизнинг фикримизни ифодалаган бўламан, деб ўйлайман.

Партиямиз Марказий Комитети, Совет ҳукумати, СССР Олий Совети Президиуми номидан сизларни, ўртоқлар, табриклашга ва меҳнаткашларнинг халқаро байрами 1 Май билан — «Бутун дунё пролетарлари бирлашингиз!» деган улуғ шиорни ўз байроқларига ёзиб қўйган байрам билан қутлашга ижозат бергайсиз.

Бугун биз Қизил майдонда кўрган нарсаларимиз совет халқи учун, Лениннинг улуғ иши учун, совет ерида шу қадар ажойиб самаралар берган иш учун хурсандлик ва ифтихор хислари билан қалбимизни тўлдирди. Чет эллардан келган мехмонларимиз коммунизм қураётган совет халқининг жуда катта муваффақиятларга эришганлигини тасдиқловчи реал далилни, совет кишилари ўз партияси теварагида жипслашганлигини, уларнинг коммунизм ғалабаси сари Ленин йўлидан боришга маҳкам бел боғлаганлигини кўрдилар.

Чет эллардан келган меҳмонларимиз Совет Иттифоқи яратган қудратли ҳарбий техникани бугун ўз кўзлари билан кўрдилар. Биринчи даражали индустрияга, юксак даражада ўқимишли ишчилар синфига, ажойиб олимларга, инженер ва техникларга эга бўлган мамлакат шундай техникани, шундай қурол-яроғларни яратиши мумкинлигини улар яхши тушуниб олдилар, деб ўйлайман.

Совет халқи ўзининг Қуролли Кучлари билан фахрланади, уни севади, унинг ҳақида ҳамиша ғамхўрлик қилади, чунки бу Қуролли Кучлар мамлакатимиздаги ва бутун дунёдаги социалистик ғалабаларнинг мустаҳкам қалқони эканлигини билади.

(Давоми иккинчи бетда)

Қизил майдонда Москва гарнизони қўшинларининг паради. Майдон бўйлаб биринчи марта янги қудратли қурол — ўзиюрар қўшалоқ ракета установкалари ўтиб бормоқда.
Н. Ситников фотоси, (ТАСС фотохроникаси).

СОАТ, БАЯН ВА АККОРДЕОН ЧАКАНА НАРХЛАРИНИ ҚАМАЙТИРИШ ТЎҒРИСИДА

СССР Министрлар Совети 1964 йил 5 майдан бошлаб соатларнинг давлат чакана нархларини ўрта ҳисобда 19 процент ҳамда баян ва аккордеонларнинг давлат чакана нархларини ўрта ҳисобда 24 процент камайтириш тўғрисида қарор қабул қилди.

ТОШКЕНТ ПАХТАКОРЛАРИ ЧИГИТ ЭКИШ ПЛАНИНИ БАЖАРДИЛАР

Тошкент областидаги колхоз ва совхозларнинг пахтакорлари чигит экиш планини бажардилар. 135.072 гектар майдонга чигит экилди. Хўжаликларнинг механизаторлари серёмғир келган баҳорнинг офтоб чиқиб турган ҳар бир соатидан фойдаланиб, айрим кунларда 13,5 минг гектаргача ерга чигит экдилар.

Дала меҳнаткашлари экиш ишларида микроэлементлар билан ишланган чигитлардан биринчи марта кенг кўламда фойдаландилар.

Бу йил пахта майдонининг тўртдан уч қисмидан кўпроғига янтарь кислотаси ва нефтдан тайёрланадиган ўстирувчи модда билан ишланган чигит экилди.

Область колхоз ва совхозларидаги дала меҳнаткашлари чигитни бир текис ундириб олиш учун курашмоқдалар. Ҳозироқ 80 минг гектардан кўпроқ майдонда чигит ундириб олинди. (ЎзТАГ).

ЎРТОҚ АҲМАД БИН БЕЛЛАГА СОВЕТ ИТТИФОҚИ ҚАҲРАМОНИ УНВОНИ БЕРИЛДИ

Жаҳон халқларининг мустамлакачиликка қарши курашидаги улуғ ишга ўзининг муносиб ҳиссасини қўшган қаҳрамон Жазоир халқининг озодлик ва миллий мустақиллик йўлидаги курашини ташкил этишда қилган жуда катта хизматлари учун ҳамда Совет-Жазоир қардошларча дўстлигини ўрнатиш ва ривожлантиришда катта роль ўйнаганлигини тақдирлаб, СССР Олий Совети Президиуми Жазоир Халқ Демократик республикасининг Президенти Жазоир Миллий озодлик фронти партиясининг Бош секретари ўртоқ Аҳмад Бин Беллага Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвонини бериб, унга Ленин орденини ва «Олтин юлдуз» медалини топшириш ҳақида фармон чиқарди. (ТАСС).

ЎРТОҚ Н. С. ХРУШЧЕВ НУТҚИ

(Боши биринчи бетда)

Социалистик ғалабаларни бутун совет халқи қўриқлаб турибди. Совет кишилари —ишчилар, колхозчилар, интеллигенция —ўз Ватанининг қудратини мустаҳкамлаш, унинг экономикасини, фанини, маданиятини ривожлантириш, халқ оммасининг фаровонлигини ошириш йўлида меҳнат қилмоқда. Биз бугун совет кишилари ўз ютуқлари билан фахрланиб, ўзларининг бундан буёнги ғалабаларига амин бўлиб, хурсандлик билан Қизил майдондан ўтиб бораётганликларини кўрдик.

Ўртоқлар!

Ҳозиргина тўлқинлантирувчи ва қувончли воқеа рўй берди — Жазоир Халқ Демократик Республикасининг президенти, азиз дўстимиз Бин Беллага Ленин ордени ва Совет Иттифоқи Қаҳрамонининг «Олтин Юлдузи» топширилди. Дўстимиз Аҳмад Бин Беллага Совет Иттифоқининг олий мукофоти берилганлиги билан уни чин кўнгилдан қутлайман. СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукумати унга Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвонини берганликлари билан совет кишиларининг Жазоир халқига бўлган қардошлик ҳисларини, Президент Бин Белланинг Жазоир халқининг озодлик ва миллий мустақиллик учун қаҳрамонона курашини ташкил этишдаги жуда катта хизматларига, мустамлакачилик ва империализмга қарши халқлар кураши ишига қўшган унинг катта ҳиссасига, унинг Жазоир ва совет халқлари ўртасидаги дўстликни ривожлантиришга қаратилган фаолиятига совет кишиларининг берган баҳосини ифодаладилар.

Жазоир ва совет халқлари ўртасидаги дўстликнинг қадимий традициялари бор, бу традициялар ўзаро ёрдам ва бир-бирини қўллаб-қувватлаш традицияларидир. Шу сабабли Россия меҳнаткашларининг Совет ҳокимияти учун олиб борган кураши йилларидаёқ Жазоир ва рус революционерлари ўртасида жанговар дўстлик туғилганлиги тасодифий эмас, балки ғоят кучли рамзга эга бўлган фактдир. Маълумки, француз денгизчиларининг Қора денгиздаги машҳур қўзғолонида қатнашганлар орасида жазоирликлар ҳам бор эди; ўша вақтда орасида жазоирликлар ҳам бўлган бутун бир батальон рус революционерларига ўқ отишдан бош тортибгина қолмади, шу билан бирга ўша батальондагиларнинг кўпчилиги рус революционерлари томонига ҳам ўтди.

Жазоир халқининг мустамлакачиларга қарши олиб борган кўп йилли қонли озодлик уруши йилларида совет халқи Жазоир халқининг мардлигига, фидокорлигига астойдил қойил бўлди, ўзининг қўлида бўлган ҳамма воситалар билан ғалаба соатини яқинлаштиришга ёрдам бериб турди. Бу ҳар иккала халқ ўртасидаги муносабатлар чинакам жанговар дўстликка айланди. Биз ўзимизнинг сиёсий чиқишларимиз билангина эмас ,шу билан бирга қурол-яроғимиз, ҳарбий анжомларимиз, дори-дармонлар ва озиқ-овқатларимиз билан ҳам Жазоир революциясини қўллаб-қувватладик.

Совет кишилари курашаётган Жазоир халқига ёрдамлашиб, ўзларининг интернационал бурчларини бажардилар. Биз бу бурчга содиқликдан ҳеч қачон чекинганимиз йўқ ва чекинмаймиз. Совет халқи Жазоир халқи курашининг бутун оғирлигини ҳамиша кўриб ва тушиниб турди, лекин унинг ғалаба қозонишига бир минут бўлса ҳам шак-шубха қилгани йўқ.

Жазоирдаги кураш умумхалқ кураши бўлди. Бу курашни барча социалистик мамлакатлар, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракати, ҳамма қитъалардаги миллий озодлик ҳаракати қўллаб-қувватлади. Халқнинг қаҳрамонлигига ва мардлигига таянган ҳамда бутун дунёдаги кенг халқ оммаси қўллаб-қувватлаб турган революция эса асло енгилмайди.

Мамлакатларимизнинг халқлари ўртасидаги дўстлик Жазоир революцияси ғалаба қилиб, Жазоир халқи мустамлакачиларни ҳайдаб юбориб ўзининг миллий озодлигини қўлга киритгандан кейин ҳам тўхтовсиз ривожланмоқда. Жазоир халқи ва унинг Аҳмад Бин Белла бошчилигидаги ҳукумати ўз мамлакатини ривожлантириш йўлларини белгилаб олди. Миллий озодлик фронти партиясининг яқинда бўлиб ўтган съездида бу йўл — социализм қуриш йўли белгилаб берилди. Миллий озодлик фронти партиясининг программаси мамлакатга кенг истиқболлар очиб беради ҳамда жазоир халқининг давлат, хўжалик ва маданий қурилишдаги энг мураккаб вазифаларни муваффақиятли ҳал қилишига имкон беради, деб ўйлаймиз.

Совет кишилари Жазоирнинг мустақилликка эришганлигини ва янги Жазоир қуришдаги муваффақиятларини социал тараққиёт кучларининг реакция ва империализм кучлари устидан қозонган катта ғалабаси деб билмоқдалар. Улар қардош Жазоир халқининг ўзи танлаб олган социалистик йўлдан муваффақиятли равишда олға боришини тилайдилар. Улар мамлакатларимиз ўртасида дўстлик ва ҳамкорликнинг мустаҳкамланишига чин қалбдан қувонадилар!

Халқаро сиёсатнинг асосий масалаларида: тинчлик учун ва халқаро кескинликни юмшатиш учун, ёппасига ва батамом қуролсизланиш учун ва атом қуролини тақиқлаш учун, турли социал тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаши учун кураш масалаларида мақсадларнинг ягоналиги Совет Иттифоқи билан Жазоир Республикасини бирлаштириб турибди.

Халқаро кескинликни юмшатиш мақсадида Совет ҳукуматининг ташаббуси билан уч соҳадаги ядро синовларини тақиқлаш тўғрисида, ядро қуроли ўрнатилган объектларни ер атрофидаги орбитага чиқармаслик тўғрисида Москва шартномаси тузилди. Яқиндагина СССР ҳукумати парчаланувчи материалларни ҳарбий мақсадлар учун ишлаб чиқаришни қисқартиришга ўзининг тайёр эканлигини эълон қилди.

Жазоир Халқ Демократик Республикасининг ҳукумати Совет ҳукуматининг бу тадбирларини қувватлаётганлигига хурсандмиз.

Совет Иттифоқи ва Жазоир Республикаси бир ёқадан бош чиқариб, шармандали мустамлакачилик системасини батамом тугатишга, қуролли кураш йўли билан ҳам, шунингдек бошқа воситалар билан ҳам ўз озодлиги учун курашаётган халқларнинг мустақил ривожланиш ва социал тараққиёт йўлига тушиб олишларига ёрдамлашишга интилмоқдалар.

Ҳозирги вақтда ўз давлатини ривожлантиришда, ўзининг сиёсий ва иқтисодий ривожланишида социализм идеяларига таянаётган ёш мустақил давлатлар йил сайин кўпайиб бормоқда. Фақат миллий озодлик учунгина эмас, шу билан бирга социал озодлик учун ҳам курашаётган халқлар оиласи тўхтовсиз ўсмоқда. Замоннинг юришини орқага буриб бўлмаганидек, бу жараён ҳам асло орқага қайтмайди.

Ангола, Жанубий Вьетнам, Жанубий Корея, Жанубий Африка халқлари, ўз озодлиги ва мустақиллиги учун курашаётган халқларнинг ҳаммаси тўла ғалабага эришадилар, биз бунга аминмиз. Биз бу адолатли курашни табриклаймиз ва қувватлаймиз.

Совет Иттифоқи миллий ва социал озодлик идеяларига ниҳоят даражада берилган. Халқимизнинг бутун дунёда, шу жумладан, Африка, Осиё ва Латин Америкаси халқлари орасида ҳам юз миллионлаб содиқ ва самимий дўстлари бор. Яқинда биз араб халқининг раҳбарларидан бирини, Яман Араб Республикасининг президенти маршал Абдулла Ассалолни кутиб олган эдик. Бугун бу ерда биз президент Бин Белла бошчилигидаги жазоирлик дўстларимизни табрикламоқдамиз. Бирлашган Араб Республикасининг президенти Жамол Абдил Носирнинг лутфан таклифига биноан, яқин фурсатда мен Миср халқининг катта миллий байрамида — азим Нил дарёсига қурилган тўғонни очиш маросимида қатнашмоқ учун шу дўст мамлакатга жўнайман. Бу сафар менинг империализм ва мустамлакачиликка қарши атоқли курашчи президент Носир билан учрашишимга имконият беради.

Давлат арбобларининг бир-бирлари билан мана шундай учрашишлари халқларнинг дўстлигини тағин ҳам кўпроқ мустаҳкамлайди, ялпи тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлашга фойдали ҳисса қўшади, давлатлар ўртасида ўзаро манфаатли ҳар томонлама ҳамкорликни тез ривожлантиришга ёрдам беради.

Ҳозирги дунё бундан бир неча ўн йил бурунги дунёга асло ўхшамайди. Улуғ Октябрь социалистик революцияси кучларнинг халқаро майдондаги нисбатини тубдан ўзгартириб юборди. Социалистик давлатларнинг қудратли жаҳон системаси вужудга келган, миллий озодлик ҳаракати жаҳоншумул тарихий ғалабаларга эришган, барча мамлакатларнинг прогрессив кучлари тинч-тотув яшаш ва халқлар хавфсизлиги учун, империализмга ва мустамлакачиликка қарши актив курашаётган ҳозирги вақтда шундай аҳвол вужудга келдики, эндиликда империализм кучларининг эмас, балки тинчлик, демократия ва социализм кучларининг қўли баланд бўлиб қолди. Озодлик ва мустақиллик учун, миллий ва социал озодлик учун, энг яхши келажак учун курашаётган халқларга Совет Иттифоқи, бутун социалистик давлатлар ҳамдўстлиги қудратли қалқон бўлиб турибди.

Ҳозирги вақтда буржуа матбуотида, маълум маслакдаги сиёсий арбоблар орасида қайси мамлакат кимнинг йўлидан бораётганлиги ҳақида кўп гап-сўзлар бўлмоқда. Совет Иттифоқи Коммунистик партияси, марксчи-ленинчи бошқа партиялар билан Хитой Коммунистик партияси раҳбарлари ўртасида вужудга келган маълум келишмовчиликлар сабабли бу мавзу анча қизиб кетди. Шу гап-сўзларда мустамлака қарамлигидан қутилган ёки ўз мустақиллиги учун курашаётган ва қандай йўлдан боришни танлаб олиши лозим бўлган мамлакатларга кўп ўрин берилмоқда.

Бундай гап-сўзларда икки нарса чувалтириб юборилмоқда. Бир томондан капиталистик дунё мана шу мамлакатларнинг капиталистик ривожланиш йўлига тушиб олишини, шу йўлдан боришини ва шу тариқа капиталистик тузумнинг гўё мустаҳкамлигини, худонинг ўзи берган ва модомики, осмон мавжуд экан абадий яшай берадиган тузум эканлигини исботлашини истайди. Лекин оз-моз маълумоти бўлган ҳар бир кишига равшанки, ишлаб чиқариш воситалари билан одамлар ўртасидаги муносабатлар ўзгара борган сари, турмушнинг ижтимоий формалари тўхтовсиз ўзгара беради. Бинобарин, капиталистик тузум ўзгармайди, деган гаплар гўл, нодон одамларнинг гапидир.

Иккинчи томондан бундай бир фикр ҳам олдинга сурилмоқда: модомики, Совет Иттифоқи билан хитой раҳбарлари ўртасида келишмовчиликлар бўлаётган экан шу мамлакатларнинг ҳар қайсиси ёш давлатларни ўзига ром қилишга интилади, деган фикрни айтмоқдалар. Совет Иттифоқи билан ривожланиб бораётган ёш мамлакатлар ўртасидаги иқтисодий алоқаларга, ёрдам тўғрисидаги шартномаларга баъзи сиёсий арбоблар ана шу нуқтаи назардан қарамоқдалар. Бундай кишилар ҳамма нарсани ўз андазалари билан ўлчайдилар. Уларнинг назарида ҳар қандай шартнома, берилган ҳар қандай кредит — бамисоли пора беришдир: агар бизнинг томонимизга ўтсанг берамиз, бизнинг томонимизга ўтмасанг, бермаймиз қабилидаги бир ишдир.

Боққоллар психологияси миясига сингиб кетган кишиларгина Совет Иттифоқининг ривожланаётган ёш мамлакатлар билан муносабатлари ҳақида шу таҳлитда фикр юритишлари мумкин.

Совет Иттифоқи ўзининг ривожланиш йўлини ҳеч қачон ҳеч кимга зўрлаб қабул қилдирган эмас. Синфий кураш, халқларнинг миллий озодлик учун кураши қандайдир учинчи мамлакатларнинг манфаатларини кўзлаб олиб борилмайди, шу учинчи мамлакатларнинг йўл-йўриғи ва кўрсатмалари билан олиб борилмайди, балки ҳар бир мамлакатнинг халқи курашнинг форма ва методларини ўзи белгилайди, бу курашни ўз манфаатлари, ўз мамлакатининг манфаатларини кўзлаб олиб боради — буни партиямиз ва совет халқи яхши биладилар.

Эксплуататорлар билан эксплуатация қилинувчилар ўртасидаги кураш каби халқларнинг миллий озодлик кураши ҳам ижтимоий ривожланишнинг объектив қонуни бўлиб, бунинг ўз тарихи, ўз босқичлари бор. Меҳнат аҳллари капитал ҳукмронлигига қарши курашда уюшишга, ўз касаба союзларини, ўзларининг революцион партияларини тузишга ва бошқалар учун эмас ва бошқаларнинг манфаати учун эмас, балки эксплуататорлардан, монополияларнинг ҳукмронлигидан қутилиш учун кураш олиб боришга мажбур бўлганлар. Бу курашда одамлар синфий принцип асосида бирлашадилар. «Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!» шиори — меҳнат шиоридир, ҳар қандай миллат кишиларидан бўлган ишчиларнинг шиоридир, чунки улар эксплуатация ва зулм азобини баббаравар тортадилар. Менинг болалик ва ўспиринлик чоғларим Донбассда ўтганлигини кўп марталаб гапирган эдим. Боссе ва Генефельднинг машинасозлик заводида, немис капиталистларининг қўлида ишлашга, француз компанияларига қарашли рудникларда ишлашга мажбур бўлганман. Мен рус капиталистларининг қўлида ҳам ишлаганман. Шу сабабли шуни айтишим керакки, оқ ит, қора ит — бари бир ит. У ёки бу капиталист, золим қайси тилда гапиришидан қатъий назар капитализмнинг, капитализм эксплуататорлик моҳиятининг фарқи йўқ.

Ишчилар оиласида меҳнат аҳлари учун ҳам бадан тусининг фарқи, миллий мансублик, диний эътиқод аҳамиятга эга эмас. «Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!» шиорининг жозибали кучини ишчилар бутун қалблари билан, ўзларининг бутун синфий онглари билан ҳис қиладилар, тушунадилар. Улар куч бирликда эканини, меҳнат аҳллари монополиячиларга, мустамлакачиларга қарши курашда бирлашганларида ўзларининг кучлари кўпайишини тушунадилар.

Дўстимиз Президент Аҳмад Бин Белла, унинг дўстлари ва сафдошлари ҳозир бизнинг мамлакатимизда меҳмон бўлиб туришибди. Ҳозир чет элларда ҳам — мана, Совет Иттифоқи Жазоир раҳбарларини Совет Иттифоқи билан бир йўлдан борсин деб уларни сийлаб сипоришламоқчи, деган гапларни айтишаётир.

Бундай фолбинларга ва адоватчиларга жавоб бериб шуни айтиш мумкинки, биз ўзимизнинг ривожланиш йўлимизни гарчи энг яхши йўл деб ҳисоблаётган бўлсак ҳам аммо бу йўлни ҳеч кимга зўрлаб қабул қилдирмаймиз. Ленин йўлидан бориб социалистик жамият қуриб олдик ҳамда партиямиз XXII съездининг қарорларини ва коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш борасида шу съезд қабул қилган программани муваффақиятли равишда амалга оширмоқдамиз.

Дўстимиз Президент Бин Белла ва унинг сафдошлари совет халқи қандай яшаётганлигини 46 йилдан бери революция йўлидан бориб нималарга эришганлигини, илгари қандай бўлган эди-ю энди қандай бўлиб қолганлигини, унга қандай йўллар ва воситалар билан эришганлигини кўриш учун Совет Иттифоқига келишди. Бошқа мамлакатнинг янги турмуш қуришдаги тажрибаси билан танишиш табиий эҳтиёждир. Жазоир халқи қандай тажриба, ишнинг қандай яхши формалари ва методлари ўзига кўпроқ мос келишини ўзи ҳал қилади, аммо биз жазоирлик дўстларимизга ўз тажрибамизнинг бойликларини бажонидил очиб бермоқдамиз ва — мана бизнинг йўлимиз, мана бизнинг муваффақиятларимиз, мана бизнинг мақсадларимиз, деб айтмоқдамиз. Ривожланиб бораётган ёш мамлакатларга қўлимиздан келганча иқтисодий ёрдам бермоқдамиз. Халқлар бардам бўлиб ўзларини ўнглаб олсинлар, ўз мустақилликларини мустаҳкамласинлар, ўз экономикаларини ривожлантирсинлар, эксплуататорлар ва эксплуатация қилинувчилар бўлмайдиган ҳамма воситаларни, ҳамма бойликларни халқ қўлига бериб қўядиган тузум барпо қилсинлар, деган ният билангина шундай иқтисодий ёрдам бермоқдамиз. Ривожланишнинг социалистик йўли ҳам мана шу. Шу сабабли бу ерда мен шуни айтишим керакки, мана шу йўлга, бутун инсоният учун энг прогрессив, энг бахтли йўлга тушиб олаётган халқлар ва мамлакатлар ер юзида мумкин қадар кўпроқ бўлишидан биз манфаатдормиз.

Ҳа, биз одамларнинг тобора яхшироқ яшайдиган бўлиб қолишидан манфаатдормиз, чунки ер юзида адолатли жамият ўрнатиш учун, Тинчлик, Меҳнат, Озодлик, Тенглик, Қардошлик ва ҳамма халқларнинг Бахт-Саодати учун курашиш революционернинг энг муқаддас вазифасидир. Мана шу юксак идеаллар деб революционерлар ўзларини хавф-хатарларга соладилар, каторгаларга, ўлимга боришдан қайтмайдилар, одамларни курашга қўзғатмоқ, уларнинг эксплуататорлардан қутилишига кўмаклашмоқ ва моддий ҳамда маънавий бойликларни яратувчилар ўз меҳнатининг барча неъматларидан фойдаланишига имкон берадиган тарзда меҳнаткаш кишининг муносиб ҳаёт кечиришини таъминламоқ учун ўзларини мана шундай кулфатларга солишдан қайтмайдилар.

Биз марксчи-ленинчилар шуни айтмоқдамизки, бир қутби бойликдан, иккинчи қутби эса қашшоқлик ва азоб-уқубатдан иборат бўлган эски дунё аҳир бир кун янги дунёга йўл бўшатиб беради. Ҳа, биз янгилик учун курашиб, бутун ер юзида шундай дунё қурамиз ва бу дунёнинг номи — коммунизмдир!

Шундай бир фикрни ҳам жуда муайян қилиб уқтириб ўтишни истар эдим — биз турли социал тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаши учун, тинчликни мустаҳкамлаш учун курашмоқдамиз ва бундан буён ҳам курашаберамиз. Бироқ, тинч-тотув яшашнинг неъматларидан, бунинг оқибат-натижасидан — планетамиздаги тинчликдан — ер юзидаги халқларнинг ҳаммаси фойдаланиши лозимлигини иккинчи томон реал тушунган тақдирдагина Совет Иттифоқининг бу йўлда сарфлаётган куч ва ғайрати самарали бўлади, чунки тинч-тотув яшашни ва тинчликни таъминлаш иккинчи томонга ҳам боғлиқдир.

Агар баъзи давлат арбоблари ва сиёсий арбоблар, буюк давлатлар ўртасидагина тинчликни таъминлаш асосида тинч-тотув яшаш принципларини амалга ошириш мумкин, кичик мамлакатларни эса хўрлайбериш, уларга таҳдид қила бериш, уларнинг суверенитетини, мустақиллигини ҳурматламаслик, уларнинг ички ишларига аралаша бериш мумкин, деб ўйласалар, бу билан чуқур хато қилган бўладилар. Совет Иттифоқи тинч-тотув яшаш принципларини бундай тушунишга асло қўшилмайди ва бундай агрессив сиёсат ўтказаётган кучларга қарши актив курашаберади. Шу муносабат билан шуни айтиб ўтмоқчиманки, Совет Иттифоқи Куба Республикасининг Бош Министри Фидель Кастро таклиф қилган беш шартни тўла равишда қўллаб-қувватлайди, Фидель Кастро бу шартларни Куба халқининг мустақиллигини, хавфсизлигини ва тинчлигини таъминлайдиган шиорлар деб таклиф қилди.

Америка разведкачи самолётларининг Кубанинг осмон чегарасини бузиб бостириб кирганлиги масаласи устида ҳозир Америка Қўшма Штатларида катта шовқин-сурон кўтарилди. Улар бундай учишлар учун қандайдир асос топишга уринмоқдалар ва, ҳатто, бу хусусда Қўшма Штатлар билан Совет Иттифоқи ўртасида қандайдир битим бор, деган гапларни рўкач қилмоқдалар. Бу гаплар қабиҳ уйдирмадан бошқа нарса эмас, албатта. Ҳеч қандай бу хилдаги битим асло бўлган эмас ва бўлиши ҳам мумкин эмас. Совет Иттифоқи каттами ёки кичикми ҳеч бир учинчи мамлакатнинг зарарини кўзлаб бошқа давлат билан битим тузишга ҳеч қачон рози бўлмайди. Биз ҳамиша айтиб келдик ва яна бир марта айтамизки, Кубага нисбатан қилинаётган таҳдидлар, унинг суверенитетини бузишни, Кубанинг осмон чегарасини бузиб бостириб киришни давом эттира бериш ҳалокатли оқибатларга олиб келиши мумкин. Бу оқибатлар, аввало, Кубага қарши иғвогарлик ва агрессия сиёсатини ўтказаётганлар учун ҳалокат келтиради.

Ўт билан ўйнашаётганларни огоҳлантириб, яна бир марта шуни айтишни истар эдикки, улар тинч-тотув яшаш принципларини бузаётганликлари, бошқа мамлакатларга ҳурматсизлик қилаётганликлари билан жаҳонни янги жаҳон уруши гирдобига тортишлари, ўз давлатларининг халқлари бошига катта офат келтиришлари мумкинлигини тушуниб олсинлар.

Совет Иттифоқи билан Жазоир ўртасида яхши, дўстона муносабатлар ўрнатилганлигини ва ривожланаётганлигини айтиб ўтган эдим. Биз бундан жуда мамнунмиз. Биз шу нарсага ҳам хурсанмизки, Жазоир ва Куба халқлари ўртасида, шу мамлакатларнинг шонли раҳбарлари дўстларимиз Аҳмад Бин Белла билан Фидель Кастро ўртасида ҳам шундай яхши муносабатлар ўрнатилди ва мустаҳкамланмоқда. Ўз мустақиллигини мустаҳкамлаш учун курашаётган ва социалистик ривожланиш йўлини танлаб олган Жазоир Халқ Демократик Республикаси ва Куба Республикасининг халқлари бир-бирлари билан маҳкам дўст бўлиб яшамоқдалар.

Азиз ўртоқлар! Бугун бу ерда совет кишилари, ғолиб социализм мамлакатларининг вакиллари, социалистик мамлакатларнинг вакиллари, мустамлакачиликка қарши миллий озодлик курашининг байроғини баланд кўтариб, социал тараққиёт йўлидан олға бораётган Жазоир Халқ Демократик Республикасидан келган азиз меҳмонларимиз, шунингдек чет эллардан келган меҳмонлар, бир қанча капиталистик мамлакатлардаги коммунистик партияларнинг вакиллари тўпланганлар. Мана шунинг ўзи капитализмга, мустамлакачиликка ва империалистик монополияларга қарши кураш олиб бораётган ва замонамизнинг уч асосий революцион кучи бўлган кучларнинг бирлигини мужассамлантириб турибди, дейиш мумкин. Бутун инсониятнинг янги, порлоқ келажагини яратишдан иборат муштарак мақсад ҳаммамизни илҳомлантирмоқда. Биз аминмизки, шу бирликни мустаҳкамлай бориб, сафларимизни тағин ҳам маҳкам жипслаштириб, мана шу эзгу мақсадимизга эришамиз.

Яшасин жаҳондаги барча илғор революцион демократик кучларнинг бирлиги!

Ҳурматли меҳмонимиз Президент Аҳмад Бин Беллани ва жазоирлик дўстларимизнинг ҳаммасини яна бир марта қизғин табриклаймиз!

Халқаро коммунистик ҳаракат арбобларини, шунингдек бу ерда ҳозир бўлган ўртоқларнинг ҳаммасини чин кўнгилдан табриклаймиз!

Яшасин меҳнаткашларнинг халқаро байрами — 1 Май!

Яшасин тинчлик ва социализм!

(ТАСС).

КРЕМЛДАГИ СЪЕЗДЛАР САРОЙИДА 1 МАЙ

(Боши биринчи бетда)

Ўртоқ Бин Белла айтадики, мен ва менинг йўлдошларим Совет Иттифоқида бўлиб, Совет мамлакатининг ҳаётини яхшироқ билиб олиш имконига эга бўлдик. «Жумладан, — деди президент, — Ўзбекистонга қилган сафаримиз ғоят фойдали бўлди. Биз Ўзбекистонда Мирзачўл билан танишиш имконига эга бўлдик. Мирзачўл эндиликда чўл-биёбон бўлмай, балки унумдор ерларга айланмоқда. Бу соҳадаги буюк тажриба халқингизнинг шуҳратини оширади, сиз танлаб олган сиёсий йўлнинг шуҳратини оширади».

Ҳурматли меҳмон Жазоир социалистик тараққиёт йўлини танлаб олганлигини таъкидлади. У айтдики, Жазоир халқи совет халқининг, Совет Иттифоқининг ҳамиша содиқ дўсти бўлиб қолади. «Биз бу йўлни узил-кесил танлаб олганмиз», — деди Бин Белла.

Революцион тарзда қайта қуриш учун кураш, деб сўзини давом эттирди Бин Белла, бизнинг асосий вазифамиз бўлиб қолади. Биз бутун куч-ғайратимизни шу курашга бағишлаймиз. Биз айни вақтда мустамлакачилик зулми остида азоб чекаётган халқлар олиб бораётган муқаддас курашда, Ангола ёки Жанубий Африка халқлари томонидан ва бошқа халқлар томонидан олиб борилаётган ана шундай курашда қатнаша берамиз. Биз арабларнинг Фаластинни қайтариб олиш учун олиб бораётган озодлик курашини қўллаб-қувватлаймиз.

Аҳмад Бин Белла Жазоир ва совет халқлари ўртасидаги абадий дўстлик учун, миллий-озодлик ҳаракатларининг муваффақияти ва ғалабаси учун, бу ҳаракатлар барча намояндаларининг соғлиғи учун, бутун дунёда тинчлик учун, Жазоир халқининг улуғ дўсти Никита Сергеевич Хрушчев соғлиғи учун қадаҳ кўтарди.

Зиёфат вақтида СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев СССР Олий Совети Президиумининг ўртоқ Аҳмад Бин Беллага Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвонини бериш тўғрисидаги Фармонини ўқиб берди ва унга Қаҳрамоннинг Олтин Юлдузи ва Ленин орденини топширди.

Л. И. Брежнев ёш Жазоир Республикасининг бошлиғини самимий табриклади. Аҳмад Бин Белла юксак мукофот учун қизғин ташаккур изҳор қилди.

Зиёфатда ўртоқ Н. С. Хрушчев катта нутқ сўзлади.

Ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг нутқи зўр эътибор билан тингланди ва бир неча бор гулдурос қарсаклар билан бўлиниб турди.

Шундан кейин, Никита Сергеевич совет касаба союзлари, ёшлар, шонли комсомол шарафига, Москва шаҳар ва область партия ташкилотлари шарафига, СССР Қуролли Кучлари шарафига қадаҳ кўтарди. Н. С. Хрушчев социалистик мамлакатларнинг қардошларча ҳамдўстлиги шарафига, қардош коммунистик ва ишчи партиялар вакиллари шарафига, чет эл меҳмонлари шарафига табрик сўзлари айтганида, ҳамма бу сўзларни гулдурос қарсаклар билан кутиб олди. Н. С. Хрушчев «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» Халқаро Ленин мукофоти лауреатлари Долорес Ибаррури ва Аҳмад Бин Белланинг соғлиғига қадаҳ кўтарганида, яна гулдурос қарсаклар бошланди.

Н. С. Хрушчев космонавтлар, олимлар, фан ва маданият арбоблари соғлиғига қадаҳ кўтарди.

Ҳарбий парад қатнашчилари номидан СССР мудофаа министри Совет Иттифоқи маршали Р. Я. Малиновский сўзлади. (ТАСС).

ТОШКЕНТДА 1 МАЙ

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ МАЙДОНДА ПАРАД ВА МЕҲНАТКАШЛАР НАМОЙИШИ

Тошкентда 1 Май жуда яхши ўтди. Баҳор либоси кийган кўкаламзор дарахтлар билан қопланган, сон-саноқсиз байроқлар билан безатилган шаҳар кўчалари ва майдонларининг бекиёс ҳусни бор. Шундай бўлса ҳам, ҳар йилги баҳор ва меҳнат байрамининг ўзига хос алоҳида хусусиятларини пайқаб олиш мумкин. Бу йилги Биринчи май Ўзбекистон пойтахтига етти йиллик олтинчи йилининг қаҳрамонона ғалабалари билан ярқираб келди. Ўзбекистон ССР ва республика Компартиясининг 40 йиллиги шарафига дўстлик ва қардошлик симфонияларининг улуғвор оҳанглари билан жаранглади.

Халқ тантаналарининг анъанавий маркази бўлган майдонда Ильич қўлини баланд кўтариб, бутун дунё меҳнаткашларига порлоқ келажак йўлини кўрсатиб турибди. Нурафшон байрам кунида Ўзбекистон пойтахти меҳнаткашларининг бутун ҳис-туйғулари ва фикри-зикри совет халқларининг бузилмас дўстлигини яратиб берган, жаҳонда биринчи социалистик давлатни барпо қилган улуғ Ленинга интилади.

Ҳукумат уйи биноси тепасидаги катта алвонларда 1 Май чақириғининг ўзбек ва рус тилларида ёзилган сўзлари ярқираб турибди: «Яшасин Ленин барпо қилган шонли Совет Иттифоқи Коммунистик партияси!». Карл Маркс ва Владимир Ильич Ленин портретлари билан бир қаторда КПСС Марказий Комитети Президиуми аъзоларининг портретлари турибди. Марказий Комитет Президиуми мамлакатимиз халқларини Ленин йўлидан коммунизм чўққилари сари дадил бошлаб бораётган жонажон партиямизнинг жанговар штабидир. Майин тонг шабадаси қардош иттифоқдош республикаларнинг байроқларини ҳилпиратмоқда.

Трибуналар меҳмонлар билан лиқ тўлган. Бу ерга ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторлари, революцион ҳаракат ветеранлари, республикамиздаги фан ва маданиятнинг таниқли арбоблари, Ўзбекистон компартияси Марказий Комитетининг аъзолари, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг раҳбар ходимлари, СССР ва Ўзбекистон ССР Олий Советларининг депутатлари, республика министрлари, чет эллардан келган меҳмонлар тўпланган.

Ҳукумат трибунасида — КПСС Марказий Комитети Ўрта Осиё Бюросининг раиси В. Г. Ломоносов, КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, КПСС Марказий Комитети Ўрта Осиё Бюроси раисининг ўринбосари В. К. Акулинцев, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Президиумининг аъзолари В. А. Карлов, Р. Қурбонов, Н. В. Мартинов, М. М. Мусахонов, Е. С. Насриддинова, Р. Н. Нишонов, Н. Ж. Худойбердиев, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Президиумининг аъзолигига кандидат Қ. Муртазоев, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари С. О. Азимов, Х. Эргашев, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. С. Абдалин ҳамда республика партия ва жамоат ташкилотларининг ва Ўрта Осиё ташкилотларининг бошқа раҳбарлари туришибди.

Эрталаб соат 9. Туркистон ҳарбий округи қўшинларининг қўмондони армия генерали И. И. Федюнинский очиқ машинада майдонга кириб келади. У, парад қўмондони генерал-майор А. А. Красновнинг рапортини қабул қилиб, майдонда ва унинг атрофидаги кўчаларда саф тортиб турган бўлинмалар олдидан ўтади, сўнгра, минбарга чиқиб нутқ сўзлайди.

И. И. Федюнинский Ўзбекистон Компартиясининг Марказий Комитети ва республика ҳукумати номидан ва уларнинг топшириғига биноан солдатлар ва сержантлар, офицерлар ва генералларни, Тошкентнинг ва бутун Совет Ўзбекистони меҳнаткашларини халқаро байрам — барча мамлакат меҳнаткашларининг қардошлик ва бирдамлик куни бўлган Биринчи Май билан табриклайди ва қутлайди.

Совет халқи, дейди қўмондон, бу ажойиб байрамни ўзининг ижодий кучлари гуллаб-яшнаган шароитда нишонламоқда. Коммунизм қуришнинг улуғвор истиқболлари билан руҳланган мамлакатимиз халқлари социалистик Ватан қудратини ва шуҳратини ўзларининг жўшқин меҳнатлари билан янги, тағин ҳам юқори поғонага кўтармоқдалар. Халқ хўжалигининг ҳамма тармоқларини янада зўр куч билан юксалтиришнинг жуда катта марралари КПСС Марказий Комитетининг декабрь ва февраль Пленумлари қарорларида белгилаб берилди.

Юбилей йили бўлган 1964 йилни яхши бошлаган Ўзбекистон меҳнаткашлари 1 Май байрамини муносиб кутиб олмоқдалар. Ўтган йил «оқ олтин»дан рекорд ҳосил етиштирган республика пахтакорлари ўз муваффақиятларини кўпайтирмоқ учун қизғин кураш олиб бормоқдалар. Республиканинг фани, техникаси, социалистик маданияти муваффақиятли ривожланмоқда.

(Давоми тўртинчи бетда)

Суратда: Тошкент меҳнаткашларининг 1 Май намойиши. А. Абалин фотоси.

КОММУНИЗМ ЖАРЧИСИ

МИЛЛИОНЛАР МИНБАРИ

Совет матбуотининг бу йилги байрами халқимизнинг сиёсий ва меҳнат активлиги ғоятда кучайган, КПСС XXII съезди белгилаб берган улуғвор вазифалар ҳамда партиямиз Программаси кўрсатмалари муваффақиятли амалга оширилаётган бир вазиятда нишонланаётир.

Коммунистик партия ва Совет давлатининг асосчиси Владимир Ильич Ленин матбуотга жуда катта эътибор бериб, унинг жамият тараққиётидаги ролига юксак баҳо берди. «Газета,— деган эди В. И. Ленин,—фақат коллектив пропагандист ва коллектив агитатор бўлиб қолмай, айни замонда коллектив ташкилотчи ҳамдир».

1912 йил 5 Май — ленинчи «Правда» газетасининг биринчи сони чиққан кун—матбуотимиз туғилган кун бўлиб тарихга кирди. В. И. Ленин раҳбарлигидаги «Правда» газетаси зафарларга тўлиқ шонли йўлни босиб ўтди, оламшумул-тарихий ишларга бутун халқни сафарбар этди, омманинг чинакам ташкилотчисига айланди. Совет матбуоти янги жамият қуриш учун курашда Коммунистик партия қўлида ўткир қурол бўлиб хизмат қилаётир. Унинг омма билан алоқалари тобора кенгайиб, кучайиб бормоқда.

Совет матбуоти —халқ минбаридир. Унда миллионлаб меҳнаткашлар актив иштирок этадилар. Олим ҳам, оддий ишчи ҳам, давлат арбоби ҳам, колхозчи деҳқон ҳам, зиёли ҳам, мактаб ўқувчиси ҳам —хуллас, миллати, билим даражаси, ёши ва бошқа жиҳатларидан қатъий назар, ҳар бир совет граждани шу минбардан туриб сўзлайди. Ўзининг фикр-мулоҳазаларини ўртага ташлайди. Меҳнат ва ижод соҳасидаги тажрибасини, режаларини кўпчилик билан баҳам кўради. Бизнинг матбуотимиз —партия билан халқ ўзаро фикрлашиб турадиган аудиториядир. Партия билан халқ манфаатларининг бирлиги ана шу фикрлашувда яққол намоён бўлади.

Совет Иттифоқи коммунистик қурилиш кенг авж олдирилган даврга қадам қўйган ҳозирги вақтда матбуотнинг аҳамияти янада ортди, унинг ташкилотчилик, оммани буюк ишларга сафарбар қилувчилик роли ҳар қачонгидан ҳам кучайди. Совет матбуоти чинакам халқ минбарига айланди. Матбуот мамлакатимизнинг ижтимоий-сиёсий ҳаётида, шунингдек партия ва давлат қурилишида муносиб ўрин эгаллади. Совет матбуотининг омма ўртасидаги обрўси ва таъсири, коммунистик қурилиш вазифаларини ҳал қилишдаги роли кундан-кунга ортиб бораётир.

Кейинги вақтларда матбуот ишларида жамоатчилик асосларининг тобора кенг қулоч ёяётганлиги кўзга яққол ташланмоқда. Бу ҳам совет матбуотининг характерли хусусиятларидан бири бўлиб, унинг оммавийлигидан далолат беради. Матбуотда актив иштирок этаётган ишчи ҳамда қишлоқ мухбирларининг сафи муттасил кенгаймоқда.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев матбуотнинг ролига юксак баҳо бериб, бундай деган эди: «Совет матбуоти —чинакам халқ матбуотидир. Бу матбуот халқнинг қўли билан бунёдга келади ва халққа, коммунизмнинг буюк идеалларига хизмат қилади».

Бизнинг матбуотимиз совет халқи томонидан яратилаётган ҳамма янги, илғор нарсаларнинг тарғиботчиси бўлиб майдонга чиқмоқда. Айни чоғда у хўжалик ва маданий қурилиш соҳасидаги айрим камчиликларни рўй-рост очиб ташлаб, коммунистик қурилишни тезлаштиришга яқиндан ёрдам беряпти. Шу билан бирга совет матбуоти эскилик сарқитларига, бюрократизм, порахўрлик, беғамлик, давлат ва жамоат мулкини талон-торож қилиш ҳолларига ва тараққиётимизга ғов бўлаётган бошқа хил иллатларга қарши аёвсиз курашмоқда.

Совет ҳокимияти йилларида матбуот кенг ривожланди, унинг мазмуни ва техника жиҳози яхшиланди, полиграфия базаси мустаҳкамланди. Кўплаб малакали журналист кадрлар етишиб чиқди. Матбуотнинг ҳозиржавоблилик хусусияти кучайди, янги газета жанрлари майдонга келди. Газета саҳифаларини безаш, макетировка қилишда олга қараб катта қадам ташланди.

Ҳозирги вақтда мамлакатимизда 7293 та газета нашр этилмоқда. Уларнинг кундалик тиражи 88,5 миллион нусхадан ортади—бу рақам жаҳонда чиқарилаётган жамики газеталар умумий тиражининг учдан бир қисмини ташкил қилади. Бундан ташқари, Совет Иттифоқида 45 тилда 4 мингдан ортиқ журнал, бюллетень ва вақтли тўпламлар нашр этилади. Мамлакатимиздаги ҳар икки кишидан бирининг газета ёки журнал обуначиси эканлиги қувончли ҳолдир.

Матбуот, радио ва телевидениенинг коммунистик жамият қуришдаги роли ниҳоятда каттадир. Идеология соҳасидаги бу муҳим воситалар оммани, янги жамият кишиларини тарбиялашга, уларда янгича, коммунистик дунёқарашни шакллантиришга даъват этилган. Совет матбуоти коммунизм учун курашда партия ва халқнинг ишончли кўмакдоши, марксча-ленинча идеологиянинг софлиги йўлида толмас курашчидир. Бизнинг матбуотимиз, радио ва телевидениемизнинг партия ва халққа хизмат қилишдан ҳам кўра олижаноб вазифаси йўқ.

Идеология фронтида катта отрядни ташкил қилувчи журналистлар ўз қўлларига ғоятда қудратли ғоявий қурол бериб қўйилганлигини сира унутмасликлари лозим. Бу қуролдан моҳирона фойдаланиб, халққа ва партияга кўпроқ фойда келтириш, коммунистик эртани яқинлаштириш йўлида тинмай, фидокорона меҳнат ва ижод қилиш зарур.

Коммунистик партия Совет Иттифоқидаги миллий республикалар матбуотининг барқ уриб ривожланишига ҳам доимо катта эътибор бериб келмоқда. Бунга бизнинг республикамиз ёрқин мисол бўла олади. Ўзбекистонда ҳозирги вақтда 140 та газета ва 60 журнал ҳамда бюллетень нашр этилаётганлиги ана шу доимий ғамхўрликдан далолат беради. Республикадаги газеталарнинг бир марталик тиражи бир миллион 713 минг нусхани ташкил этади, журналлар тиражи эса бир миллион 84 минг нусхадан ортади.

Шу йил 7 апрелда КПСС Марказий Комитети «Колхоз-совхоз ишлаб чиқариш бошқармалари парткомлари газеталари ва радио эшиттиришининг иши тўғрисида» жуда муҳим қарор қабул қилди. Унда халқ хўжалигига партия раҳбарлиги қайта қурилганлиги натижасида маҳаллий газеталар ва радио қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши масалалари билан чуқурроқ шуғуллана бошлагани, бу газеталар илгариги район газеталарига қараганда анча юқори савияда иш олиб бораётгани, колхозчилар ва совхоз ишчиларининг турмушини жонли, мароқли ва тўлиқ акс эттиришга интилаётгани, илғор тажрибаларни кенг тарғиб қилаётгани кўрсатиб ўтилган. Шу билан бирга мазкур газеталар ишидаги бир қатор жиддий камчиликлар очиб ташланган.

Республикамизда 53 та бошқарма газетаси нашр этилмоқда. Шундан 6 таси Тошкент областида чиқади. Бошқарма газеталари қисқа вақт ичида маълум ютуқларга эришди. Улар колхоз ва совхоз меҳнаткашларини қишлоқ хўжалик маҳсулотларини мўлкўл қилиш учун курашга сафарбар этишда ҳамда уларни коммунистик руҳда тарбиялашда бирмунча иш қилдилар. Областдаги «Пахтакорлар овози», «Коммунизм тонги», «Мўл ҳосил учун», «Янгийўл», «Машъал» ва «Суръат» бошқарма газеталарининг иш тажрибаси бунга мисолдир.

Лекин афсуски, бошқарма газеталари ҳали ҳозирги талаблар даражасида ишламаётир. Уларнинг кўпчилиги оддий колхозчи, ишчи, механизатор, мутахассислардан иборат кенг авторлар активига эга эмас, мухбирлик пунктлари йўқ, ҳаётга актив аралашмаётирлар. Шунинг оқибатида кўпчилик бошқарма газеталаридаги материаллар саёз, ширасиз ва тор доирада ёритилмоқда, дала меҳнаткашларининг қайноқ ҳаёти юзаки ва жонсиз талқин қилинаётир.

Турмушни чуқур ўрганиш, ҳаётимиз лавҳаларини жонли ва қизиқарли ифода қилиш, инсон қалбини очиб бериш ва жўшқин меҳнатини куйлаш, муттасил ижодий изланиш —ҳар бир журналистнинг энг биринчи вазифасидир. Газеталаримиз савиясини юксак даражага кўтариш, материаллар сифатини яхшилаш, ҳаёт илгари сураётган янги-янги масалаларни газета саҳифаларида кўтариб чиқиш лозим.

КПСС Марказий Комитетининг декабрь ва февраль Пленумлари бутун совет халқи, шу жумладан матбуотимиз олдига ғоят муҳим, ҳаётий, жанговар вазифаларни қўйди. Катта химия учун, қишлоқ хўжалигини интенсивлаш учун курашда халқимизни ғоявий-сиёсий жиҳатдан тарбиялашда совет журналистлари партиямизнинг энг яқин ёрдамчилари ва муносиб дастёрлари бўлишлари керак.

Т. РАСУЛЕВ,

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети идеология бўлимининг инструктори.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ»-НИНГ АНКЕТАСИ

Совет матбуоти тарбиячи, ҳамма учун мураббийдир. Биз унинг саҳифаларидан коммунистик онгнинг шаклланиши, замондошларимиз ахлоқи ҳақида босиладиган материалларни зўр қизиқиш билан ўқиймиз.

Менимча матбуотда, ишчининг, оддий совет кишисининг меҳнат постидаги фаолияти билан биргаликда унинг оиладаги, юриш-туришдаги ҳаёти, одамгарчиликлари ҳам кенгроқ ёритилса айни муддао бўлур эди. Кишининг кишига дўст, ўртоқ ва биродарлиги яна ҳам яққолроқ кўринсин кўзга. Илғорлар тажрибаси кенг ёйилсин, коммунизмнинг нурафшон биносини барпо этишда ишчилар синфи кўрсатаётган жасорат, ғайрат ва шижоат ҳаққоний акс эттирилишини истаймиз.

Н. ҚОДИРОВ,

«Ташсельмаш» заводи 6-цехининг ишчиси.

Кейинги йилларда матбуотда деҳқончиликдаги илғор тажрибалар кенг ёритилмоқда. Тюпкочи звенолар, кўчиевчи бригадалар, хуллас моҳир механизаторларнинг пахтачилик соҳасидаги ишларига газеталар жиддий эътибор бераётир. Булар эса биз деҳқонлар учун айни муддао. Айниқса «Тошкент ҳақиқати» газетасида босиладиган махсус алмашинадиган саҳифа бизга манзур. Биз бундан буён ҳам газета саҳифаларида илғор тажрибалар билан бир қаторда ўткир фельетонлар, ахлоқий ва маиший темаларда қизиқ-қизиқ мақолалар ўқишни истаймиз.

Б. МИРЗАРАҲМЕДОВ,

Янгийўлдаги «Коммунизм» колхози партия ташкилотининг секретари.

Газета саҳифаларида маҳаллий Совет депутатларининг иш фаолиятлари, доимий комиссияларнинг иш тажрибалари ҳақида дуруст материаллар бериб турилади. Лекин халқ хизматкори — депутатларнинг ҳуқуқ ва вазифалари, шунингдек сайловчиларнинг наказларини қандай бажараётганликлари ҳақида жуда кам ёритилади. Мен газета саҳифаларида «Актив депутатлар минбари» рубрикаси ташкил этишни ва шу рубрика остида тез-тез материаллар босилиб турилишини истар эдим.

М. ХОЛМАТОВА,

Дўрмон қишлоқ советининг раиси.

Суратда: Бирлашган нашриёт босмахонасининг ротация цехи. Бу ерда ҳар куни ўн минглаб нусхада марказий, республика ва маҳаллий газеталар босилади. А. Абалян фотоси.

ИЛҒОР ТАЖРИБАЛАРНИ КЕНГ ПРОПАГАНДА ҚИЛАМИЗ

Тошкент тўқимачилик комбинати кўптиражли газетасининг вазифаси тўқимачилар ҳаётини ёритиш, илғор иш методлари ва тўқимачилик саноати янгиликларини кенг ёйишдан иборатдир.

Мамлакатимизда коммунистик меҳнат учун кураш бошланганда газета ўз саҳифаларида бу масалага кенг ўрин берди. 3-йигирув фабрикасининг йигирувчиси, Ленин орденли Валентина Пидинова бошчилигидаги бригада республикамизда биринчи марта коммунистик меҳнат коллективи номига сазовор бўлди. Бунда газетанинг ҳам роли катта бўлди. Газета саҳифаларида Пидинова бригадасининг кундалик иши ҳақида репортажлар, подборкалар, бригада аъзоларининг фабрикадаги иши ва шахсий ҳаёти, жамоатчилик фаолияти ҳақидаги кундаликлар бериб борилди. Газетанинг бу ташкилотчилиги самарали натижаларни берди. Ҳозир комбинатда 100 га яқин бригада, 6 смена, бир цех коммунистик меҳнат коллективи ва 600 дан ортиқ киши эса меҳнат зарбдори номига сазовор бўлди. 500 га яқин бригада, 65 смена. 30 участка, 40 цех, 3 фабрика ва 3500 га яқин ишчи эса коммунистик ном учун курашмоқда.

Мамлакатимиз корхоналарида Иваново областидаги Вишне-Волочек фабрикасининг донгдор ишчиси Валентина Гаганова ташаббуси бошланганда комбинат газетасининг саҳифаларида ана шу ташаббусга илк бор қўшилганлар ҳақида кўпгина мақолалар босилди.

Комбинатда етти йиллик планни муддатидан илгари бажариш учун техникадан унумли фойдаланиш, янги техникани ўзлаштириш, рационализаторлик таклифларини жорий қилиш соҳасида ҳам катта ишлар қилинаётир. Буларнинг ҳаммаси кўптиражли газета саҳифасида ўз ифодасини топмоқда.

Газета тўқув станокларининг батан уриш тезлигини минутига илгариги 190-196 ўрнига 216-220 га етказиш соҳасида кўплаб ўтказилган тажрибаларни бериб борди. Ҳозир комбинатдаги бутун тўқув станокларининг батан уриш тезлиги минутига 220 га етказилди. Натижада меҳнат унумдорлиги комбинатда бундан 5 йил илгаригига қараганда 8-10 процентга ошди.

Ип узилиши ва уни тезлик билан улаш масаласи йигирув соҳасида энг муҳим масалалардан биридир. Фабрикаларда инструкторларнинг шу соҳада олиб бораётган ишлари, илғор йигирувчиларнинг қўллаётган усулларига бағишлаб ўнлаб материаллар, ана шу усулларнинг қўлланиши тасвирланган суратлар газетада берилди.

Ҳозир комбинатнинг тўқув фабрикаларида арқоқ сонини ошириш бўйича катта ишлар олиб борилмоқда. Тошкент тўқувчилари ҳозир миткалда 11604 арқоқ ишлатмоқда. Чебоксар ип-газлама комбинатида эса тўқувчилар 12300 арқоқда ишламоқдалар. Бизда ҳам ана шундай даражага эришиш учун кўп ишлар қилинмоқда. Газетада дўстларимиз муваффақиятларининг «сири» ҳақида, Чебоксар комбинатида бўлган вакилларимизнинг мулоҳазалари босилди.

Юқорида айтилган тадбирларда газетанинг актив мухбирлари бизга катта ёрдам бердилар. Уларнинг қаламлари илғорлар иш тажрибасини ёритишга, содир бўлаётган камчиликларни очиб ташлашга қаратилган. Мухбирлардан мастер ёрдамчиси Туроб Исҳоқов, пардозлаш фабрикасининг ишчиси Неъматулла Саъдуллаев, иккинчи тўқув фабрикасининг цех бошлиғи Ваҳоб Соатов, 3-йигирув фабрикасининг ишчиси Юнус Толипов ва бошқалар мақола ва хабарлар билан газета саҳифасида мунтазам қатнашиб туришади.

Газетамиз коллективи ишчи мухбирларга суянган ҳолда, ижодий изланишни бундан буён ҳам изчил давом эттириб, комбинатнинг етти йиллик планини муддатидан илгари бажаришига муносиб ҳисса қўшади.

Р. ИБРОҲИМОВ,

«Тўқимачилар овози» газетасининг масъул секретари.

ВАТАН ПОСБОНЛАРИНИНГ ОВОЗИ

Гражданлар уруши ва чет эл ҳарбий интервенцияси йилларида Туркистон большевистик матбуотининг жанговар отрядларидан бири — ҳарбий матбуот ҳам ташкил топди. Ҳарбий газета ва журналлар республиканинг қуролли кучларини вужудга келтириш ҳамда мустаҳкамлашда катта роль ўйнадилар.

Туркистон вақтли ҳарбий матбуотининг тўнғичи «Красноармеец» газетаси бўлиб, унинг биринчи сони 1918 йил 19 октябрда Тошкентда чиққан. Газета республика Ҳарбий комиссариатининг органи эди. Газетанинг шу номда ҳаммаси бўлиб 51 номери чиққан.

1919 йил 22 майдан «Красноармеец» газетаси «Красний фронт» номи билан чиқа бошлади. Бу газета республика Ҳарбий революцион Совети ҳузуридаги Сиёсий бўлим органи эди. У ўтмишдоши «Красноармеец»нинг ишини давом эттириб, ҳаққоний сўзлари билан революция туфайли озодликка эришган ишчи ва деҳқонлар оммасини Қизил Армия ва Қизил гвардия сафларига бирлашишга чақирди, Совет мамлакатининг душманларига қарши ҳаёт-мамот жангига отланишга даъват этди, жангчиларни ватанпарварлик, дўстлик руҳида тарбиялади, уларни уюшқоқликка, интизомга ўргатди.

Гражданлар уруши ва чет эл ҳарбий интервенцияси даврида бутун совет матбуоти, шу жумладан унинг ажралмас қисми ҳарбий матбуот ҳам ўз фаолиятида катта қийинчиликларни кечирган. Туркистон Коммунистик партияси ва республика ҳукумати мавжуд журналист кадрлардан ва матбуот соҳасидаги имкониятлардан тежамли фойдаланиш мақсадида 1919 йилнинг ноябрь ойида «Красний фронт» газетасини «Известия» номли партия-совет газетаси билан бирлаштирди. «Известия»да ҳарбий-сиёсий масалалар кенг ёритиб турилди.

Жангчилар ва фронт яқинидаги аҳоли орасида матбуот орқали кенг кўламда агитация ва пропаганда ишларини олиб бориш мақсадида 1920 йилнинг 8 январида Самарадан Тошкентга босмахона асбоблари ортилган махсус поезд келди. Шу поездда фронтнинг нашриёт ходимлари, матбаачилар ҳам келишганди.

Туркфронт Сиёсий бошқармасининг нашриёт бўлими ходимлари қизил аскарлар учун газета чиқариш борасида тайёргарлик кўра бошлаб, ниҳоят 1920 йилнинг 11 май куни «Борец за коммунизм» номли фронт ҳарбий газетасини чиқаришга муваффақ бўлдилар. Газета ҳафтада икки марта чиқиб турди. Аммо авторлар коллективи ва пул маблағлари камлигидан, етти сони босилиб чиққач, газета ўз фаолиятини тўхтатишга мажбур бўлди. Газетанинг еттинчи номери 1920 йил 7 июнда чиққан.

Туркистонда чинакам оммавий қизил аскарлар газетаси 1921 йилнинг июнь ойида — «Красноармейская газета»нинг ташкил топиши билан вужудга келди.

Газета редакцияси фронт ҳаётини ёритишда фақат фронт воқеалари ва эпизодларини тасвирловчи материаллар босиш билан чекланиб қолмай, балки ҳарбий қисмларда олиб борилаётган маданий-оқартув ва сиёсий-тарбиявий ишлар тўғрисида ҳикоя қилувчи хабар ҳамда мақолаларга ҳам ўз саҳифаларидан кенг ўрин берган. Газетанинг энг яхши бўлимларидан бири адабиёт бўлими эди. «Красноармейская газета»нинг бирор сони йўқки, унда жасорат ва ватанпарварликни мадҳ қилувчи шеър ёки ҳикоя, ватан хоинларини, қўрқоқларни, душманларни фош қилувчи фельетон ёки масал берилмаган бўлсин. Бу бўлимнинг юраги келгусида машҳур совет ёзувчиси ва драматурги бўлиб етишган Борис Лавренов эди.

«Красноармейская газета»нинг яна бир муҳим фазилати бор эди. У ўз ўқувчилари, асосан деҳқонлардан иборат бўлган Қизил аскарлар орасида, шунингдек фронт поласасидаги аҳоли орасида қишлоқ хўжалик билимларини тарғиб қилишга, уларга деҳқончиликнинг илғор усулларини ўргатишга катта эътибор берган.

«Красноармейская газета» ўз мазмуни билангина эмас, балки тили, безаги жиҳатидан ҳам мамлакатдаги энг яхши ҳарбий газеталардан ҳисобланган.

1922 йилнинг июль ойидан «Красноармейская газета» «Красная звезда» номи билан чиқа бошлади. Кейинчалик бу газетанинг номи «Фрунзевец» деб ўзгартирилди.

Туркистон фронти Сиёсий бошқармасининг нашриёт бўлими маҳаллий аҳоли тилларида, жумладан ўзбек тилида ҳам газета нашр қилган. Чунончи, 1921 йилнинг 5 февралидан Тошкентда фронт Сиёсий бошқармасининг ташвиқот поезди коллективи томонидан ўзбек тилида «Қизил йўл» номли газета чиқарилган. Унинг жами 60 та сони чиққан.

Тошкентда нашр қилинган «Красноармеец», «Красний фронт» ҳамда Коммунистик партия ва Совет давлатининг атоқли арбоби, машҳур саркарда И. В. Фрунзе бошчилигидаги Туркистон фронти Сиёсий бошқармасининг органи «Красноармейская газета» ва унинг «Красная звезда», «Фрунзевец» каби издошлари Ўрта Осиёда Совет армиясининг жанговар қисмларини вужудга келтириш, жангчиларни Улуғ Ленин партиясининг ишига чексиз садоқат руҳида тарбиялашда катта хизмат қилдилар.

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети «Фрунзевец» газетасининг йигирма йиллиги муносабати билан Туркистон Ҳарбий Округи газетасига юборган табригида газета фаолиятига юксак баҳо берган эди. «Туркистон меҳнаткашларини подшо амалдорлари, амирлар, хонлар, оқгвардиячилар ва босмачилардан озод қилиш йилларида вужудга келган «Фрунзевец» газетаси,— дейилади табрикномада,— Ленин партияси раҳбарлигида Ишчи-Деҳқон Қизил Армиясининг жангчилари ва командирларини большевистик руҳда тарбиялаш соҳасида жуда катта роль ўйнади».

Эндиликда «Фрунзевец» газетаси Туркистон Ҳарбий Округи Советига, округ командирлари ва сиёсий ходимлари, партия ҳамда комсомол ташкилотларига жангчиларни юксак ҳушёрлик, ҳамиша жанговар тайёр ҳолда туриш руҳида тарбиялашда фаол кўмаклашмоқда, жангчиларнинг сиёсий ва ҳарбий тайёргарлигини ошириш ишига муносиб ҳисса қўшмоқда.

Т. ПИДАЕВ,

ТошДУ журналистика бўлимининг старший ўқитувчиси.

ГАЗЕТА ТАРҚАТУВЧИЛАР

Хатима опа Йўлдошева (чапда) 8-трамвай маршрутининг илғор кондуктори. Опа 25 йилдан бери шу касбда ишлаб келади. У ҳар куни тонгда ўз йўловчиларини газеталарнинг янги сони билан хурсанд қилади. Октябрь районидаги 19-алоқа бўлимининг почтальони Қодир ака Бойманов (ўнгда) 31 йилдан бери аҳоли хизматида. Қодир ака ҳар куни ўзига бириктилган мингдан ортиқ хонадонга 1500 нусха газета ва журнал тарқатади. Тошкентнинг ишчилар шаҳарчасидаги «Союзпечать»га қарашли 23-киоска сотувчиси Раҳим Ёқубжоновдан (пастда) газетхонлар хурсанд. У 20 йилдирки, газетхон ва журналхонларга намунали хизмат кўрсатиб келаётир.

М. Нуриддинов фотолари.

БОШҚАРМА ГАЗЕТАЛАРИ САҲИФАЛАРИДА

ҲАММАСИ КВАДРАТ-УЯЛАБ

3-«Далварзин» совхози 5-бўлимининг коммунист ўртоқ Т. Маматқулов бошлиқ тюпкочи бригада аъзолари бу йил ҳосилдорликни 35 центнерга етказишга сўз берганлар. Улар ўз устларига олган мажбуриятларини бажариш учун фидокорона меҳнат қилиб, чигит экишни тамомладилар. Ҳамма майдонларга чигит 60х45 схемасида квадрат-уялаб жойлаштирилди. Дастлаб экилган жойда чигитлар қийғос униб чиқяпти. Чигит экишда механизатор Т. Маматқулов, сеялкачи Эгамқуловлар астойдил меҳнат қилдилар.

Бўка ва Бекобод.

(«Пахтакорлар овози»).

ҚЎЧИЕВЧИЛАР САФИДА

Зокир Курсеидов билан Мамадали Қодиралиев —Калинин номли колхозининг моҳир механизаторлари. Улар бу йил кўчиевчилар сафига қўшилиб, мўл ва арзон ҳосил етиштиришга қарор қилдилар. Колхоз правлениеси ҳар иккала механизаторга 25 гектар экин майдони ажратиб берди ва техника билан таъминлади.

Айни кунларда кўчиевчилар даласида қайноқ ҳаёт ҳукмрон. Саҳий ер кўксига мўл ҳосил уруғи қадалаётир. Экиш тугалланиш арафасида турибди. «Ҳосилдорликни гектар ҳисобига 40 центнерга етказамиз!»—кўчиевчиларнинг шиори шундай.

(«Янгийўл»)

МУСОБАҚАДОШЛАР ЮТУҒИ

«Тошкент» наслчилик совхозининг тажрибали чўпонлари Маҳкам Иброҳимов ва Анас Қўчқоровлар ўз боқимларидаги минг бош совлиқнинг ҳар юз бошидан 107 тадан соғлом қўзи олишга муваффақ бўлдилар.

Бу ҳар икки мусобақадош чўпон зооветеринария қоидаларига доим қатъий амал қилганликлари натижасида кўплаб эгиз қўзи олишга эришдилар.

Ўрта Чирчиқ.

(«Машъал»).

КЕКСА МАТБААЧИ

Ўзбекистонда кенг кўламда китоб нашр этиш илғор рус маданиятининг ўлкамизга кириб келиши билан боғлангандир. Шу даврдан бошлаб маҳаллий миллат вакиллари —ўзбеклардан саноқли бўлса-да матбаачи кадрлар етишиб чиқа бошлади. Ўзбек матбаасининг ана шундай илк қалдирғочларидан бири—кекса матбаачи, шахсий пенсионер Абдураҳмон ота Саидбоевдир. Ўзининг 60 йиллик меҳнат фаолияти даврида Абдураҳмон ота миллионлаб китоблар нашр этди, бир неча юзлаб матбаачи кадрлар етиштирди.

Ота илк бор матбаачилик соҳасида ишлай бошлаган кунларини ҳеч эсидан чиқармайди. Абдураҳмон ота матбаачиликни ўзи яшайдиган маҳалла яқинида китоб муқовалайдиган ишхонада ўрганди. Бу ерда Ильин, Порцев сингари рус матбаачиларининг босмахоналарида тайёрланган китобларга муқова қилинар эди. Абдураҳмон ўн йилча муқовачилик қилди. 1908 йилда эса корхона хўжайини Орифжонов босмахона очди. Унда Навоий, Фузулий, Хоразмий сингари шоирларнинг девонлари нашр этилди. Босмахонадаги рус матбаачилари матбаачилик касбини бу ерда ишловчи маҳаллий миллат вакилларига сидқидилдан ўргатиш билан бирга, Россияда рўй бераётган воқеалар, ишчилар ҳаракати ҳақида ҳам ҳикоя қилиб турар эдилар. Тошкент, Самарқанд шаҳарларида кўтарилган ғалаёнларда босмахона ишчилари қатори А. Саидбоев ҳам актив иштирок этди, турли варақаларни босиб, уни тарқатишда қатнашди.

Республикамизда китоблар нашр этишда Абдураҳмон отанинг ҳам хизматлари катта. Абдураҳмон ота Тошкентдаги «Намуна», ҳозирги 1-босмахонада матбаачилик ишини давом эттириб, миллионларча китобларни нашр этишда қатнашди. Стрелков номидаги полиграфия ФЗУ мактабида тўққиз йил инструкторлик қилди. Кўплаб ўзбек хотин-қизларидан қалдирғоч матбаачи кадрларни тарбиялади.

Коммунистик партия, Совет ҳукумати унинг хизматларини муносиб тақдирлади: 1934 йилда Ўзбекистон ССР Марказий Ижроия Қўмитаси Президиуми унга «Меҳнат Қаҳрамони» унвонини берди. «Меҳнат Қизил Байроқ», «Ҳурмат Белгиси» орденлари ва медаллар Абдураҳмон ота кўксида порлаб турибди.

А. Саидбоев ҳозир 82 ёшда. Лекин у ҳали тетик.

С. ЁҚУБОВ,

М. САЪДИЕВ.

ТОШКЕНТДА 1 МАЙ

(Боши иккинчи бетда)

Социалистик давлатларнинг жаҳон системаси эндиликда ривожланишнинг шундай юқори даражасига кўтарилдики, бу даража жаҳон социалистик системасининг жаҳон тарихининг бутун боришига ҳал қилувчи таъсир ўтказишга, ҳозирги даврнинг бош йўлини, асосий мазмунини ва асосий хусусиятларини белгилаб беришига имкон беради. Ишчилар синфининг халқаро революцион ҳаракати ва мазлумларнинг озодлик ҳаракати замонамизнинг буюк сиёсий кучи бўлиб қолди. Маркс, Энгельс, Ленининнинг ўлмас идеялари омманинг онгига сингиб жуда катта моддий кучга айланди. Жаҳон коммунистик ҳаракатининг бирлиги мустаҳкамланмоқда. Бу — тинчлик, демократия, социализм ишининг янги ғалабалар қозонишини таъминловчи гарантиядир.

Совет Иттифоқининг ва бошқа социалистик мамлакатларнинг ишчилар синфи жаҳон революцион ҳаракатининг ва мустамлакалардаги халқлар миллий озодлик курашининг ажойиб ғалабалари, дейди қўмондон, империалистик агрессорларни ваҳимага солмоқда ва ғазаблантирмоқда. Мана шундай шароитда Совет давлати ва Коммунистик партия Ватанимиз хавфсизлигининг, жаҳон социалистик системасидаги ҳамма меҳнаткашлар хавфсизлигининг манфаатларини ҳимоя қилиб, мамлакатимиз мудофаа қобилиятини мустаҳкамлаш ва унинг қудратини янада кучайтириш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилмоқдалар. Шу ғамхўрлик туфайли Совет Иттифоқи мамлакатимизнинг ва бутун социалистик лагерининг тинч яратувчилик меҳнатини ва давлат манфаатларини яхши муҳофаза қила оладиган энг қудратли, энг зўр Қуролли Кучларга эга бўлиб турибди. Туркистон ҳарбий округининг қўшинлари Ватанимизнинг жанубий чегараларини сергаклик билан қўриқламоқдалар. Улар жонажон Ленин партияси теварагига маҳкам жипслашиб, ўзларининг фахрли ҳарбий бурчларини шараф билан муносиб бажармоқдалар.

1 Май шарафига, коммунизм қураётган, ер юзида тинчлик ва барча халқларнинг бахт-саодати учун мард курашчи бўлган улуғ совет халқи шарафига, жонажон Совет ҳукумати ва Ленин барпо қилган шонли Коммунистик партия шарафига айтилган табрик хитоблари янграйди.

Қудратли «ура!» садолари кенг майдонни ларзага келтиради. Салют бериб отилган тўплар гумбирлайди. Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР давлат гимнларининг улуғвор оҳанглари бутун майдонга ёйилади.

Ҳарбий парад қатнашчилари йиғма оркестр садолари остида майдонга кириб келадилар. Турли қўшин бўлинмалари трибуналар ёнидан саф тортиб ўтадилар. Моторларнинг гувиллаган садоси янграйди — Ватанимиз ўзининг Қуролли Кучларига етарли миқдорда бериб қўйган жанговар машиналар кетма-кет ўтиб турдилар. Совет Армиясининг ифтихори бўлган ракета техникаси майдонга кириб келиши билан қизғин қарсаклар янграйди. Туркистон ҳарбий округининг қўшинлари ер юзида тинчликни бузишга уринган ҳар қандай агрессорни емириб ташлашга ҳар вақт тайёр эканликларини намойиш қилдилар.

Жанговар маршларнинг садолари остида сўнг «Порлайверсин ҳамиша қуёш!» қўшиғининг ҳаётбахш куйи янграйди. Майдонни ёшлар колонналари эгаллаб олади. Болалар лолалар, сирень ва бошқа баҳор гулларидан иборат гулдасталари ушлаб олиб, ёш авлод тўғрисида оталарча ғамхўрлик қилаётган партия ва ҳукуматга самимий ташаккур сўзлари ёзилган транспарантларни баланд кўтариб олганлар. Совет болаларининг истак ва орзулари дадил парвоз қилмоқда! Буни космик кемаларнинг, ажойиб автомат установкаларнинг, жуда катта пахта кўсакларининг макетлари, химия аппаратларининг хилма-хил моделлари ва конструкциялари яққол кўрсатиб турибди. Коммунизмнинг ёш ниҳолларини кўриб турган бизнинг мамлакатимизда ўғилларнинг ҳар қандай, ҳатто, энг дадил орзулари ҳам рўёбга чиқишини болалар яхши биладилар.

Профессионал техника таълими мактаблари ва билим юртларида тарбияланувчилар — Ўзбекистон шонли ишчилар синфининг муносиб резервлари саф тортиб, дадил қадамлар билан ўтадилар.

Шаҳар меҳнаткашларининг колонналари қизил байроқлар кўтариб, баралла қўшиқлар айтиб майдонга кириб келадилар. Колонналарнинг гўзал безаклари республиканинг қирқ йил ичида босиб ўтган ажойиб йўлини, унинг тағин ҳам гўзал келажагини, КПСС Программасининг янги режалари билан руҳланган халқнинг фидокорона меҳнати бу гўзал келажакни яратаётганлигини ифода этади.

Заводлар, фабрикалар, қурилиш трестлари, олий ўқув юртлари ва техникумлар, илмий тадқиқот ва лойиҳалаш институтлари, конструкторлик бюролари, ижодий коллективларнинг номлари қуёш нурида товланади. Мана шу номларни бирма-бир санаб чиқишнинг ўзи совет ҳокимияти йилларида ва айниқса кейинги ўн йил мобайнида Тошкент ўз тараққиётида жуда катта қадам ташлаганлигини, Совет Шарқининг энг катта индустриал ва маданий марказларидан бири бўлиб қолганлигини кўрсатади.

Шу кун Ўзбекистон пойтахтининг меҳнаткашлари меҳнат ғалабаларининг рапортларини, Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг идеялларига содиқ бўлган ўз қалбларининг ҳароратини В. И. Ленин номидаги майдонга олиб келдилар. Транспарантга — ўн миллион сўм деган рақамлар ёзилган. Бу рақамлар шаҳар корхоналарининг етти йилликнинг олтинчи йили бошлангандан бери пландан ташқари қанча маҳсулот берганликларини кўрсатади. Ишлаб чиқариш ҳажми ўтган йилнинг шу давридагидан 12 процент ошди. Етти йилликнинг зафарли одими мана шу! Коммунистик меҳнат бригадаларининг аъзолари ва зарбдорлари колонналардан фахрий жой олганлар. Булар орасида Ленин комсомоли тарбиялаб етиштирган ёшлар кўп.

КПСС Марказий Комитетининг Биринчи май чақириқлари сўзлари қизил хитобларда кўп марталаб такрорланади: «Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! Халқ хўжалигини химиялаштириш — коммунизм моддий техника базасининг, халқ фаровонлигини янада оширишнинг ҳал қилувчи шартларидан биридир. Химия саноатини жадал ривожлантириш учун курашингиз!»

Тошкент ишчиларининг меҳнат рапортлари шу чақириққа ўзига хос жавобдир. «Ташкенткабель» заводининг коллективи улкан химия қурилишларининг заказларини муддатидан олдин бажарганликни фахрланиб хабар қилади. Бошқа корхоналар ҳам бу фахрли топшириқни бажарганликлари тўғрисида рапорт бердилар. Машинасозлик ва радиоэлектроника саноатининг ходимлари химия индустрияси учун янги жиҳозлар ишлаб чиқаришни жорий қилмоқдалар.

Шаҳар меҳнаткашларининг колонналари устида минглаб пахта кўсаклари кўриниб турибди. Тошкент меҳнаткашлари Ўзбекистоннинг бутун кучи ва меҳнатларини ўзбек халқининг миллий ифтихори ва республика бойлигининг рамзи бўлган мана шу «оқ олтин»га бағишламоқдалар. Ташсельмашчилар колоннаси «зангори кемани» кўтариб ўтди. Бу йил Тошкент машинасозлари пахтакорларга 7.400 та мана шундай такомиллашган терим машиналари тайёрлаб берадилар. Трактор йиғиш ва экскаватор заводларининг, «Ўзбексельмаш», «Ўзбекхлопкомаш» заводларининг ва бошқа корхоналарнинг ишчилари, инженер ва техниклари трибуналар ёнидан ўтиб борар эканлар, пахтачиликни тезроқ комплекс механизациялаш учун КПСС Марказий Комитети февраль Пленумининг қишлоқ хўжалигини интенсивлаштириш тўғрисидаги қарорини муваффақиятли бажариш учун умумхалқ курашига салмоқли ҳисса қўшганликлари ҳақида дарак бермоқдалар. Республиканинг юбилей йилида жонажон Ватанимиз Ўзбекистон далаларидан 3 миллион 600 минг тонна пахта, шунингдек кўпгина дон, пилла, гўшт ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини олиш учун тошкентликлар бутун республика билан бирга ҳамма чораларни кўришга маҳкам бел боғлаганлар.

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллигини муносиб кутиб олиш учун бошланган социалистик мусобақа ташаббусчиси — тўқимачилик комбинатининг кўп минг кишилик колоннаси ранг-баранг газламалар билан ҳар сафаргидек бутун ҳам товланиб турди. Тошкент тўқимачилари йил бошидан бери пландан ташқари ярим миллион метр яхши ва чиройли газламалар тўқиб бердилар.

Трибунада ўтирганлар бинокорларнинг колоннасини қизғин табрикладилар. Шаҳримиз бинокорлари 1 Май арафасидаги ўзидаги тошкентликларнинг қўлига минглаб янги шинам квартираларнинг калитини топширдилар. Бинокорлар индустриал методларни кенг қўллаб, саноат объектларини, уй-жой биноларини ва маданий-маиший муассасаларни қуриш суръатларини ой сайин тезлатмоқдалар.

Намойишчиларнинг сафларида олимлар, олий ўқув юртларининг ўқитувчилари ва студентлари ҳам кўп. Фанни янада яшнатиш, техникани тараққий эттириш учун курашайлик, коммунизмга муносиб мутахассислар тайёрлаб берайлик, деб трибуналардан айтилаётган чақириқлар сўзларини маъқуллаб, улар қарсак чалмоқдалар. Ўз ижоди билан коммунизм қурувчилар қаҳрамонона ишларининг улуғлиги ва буюклигини, янги коммунистик муносабатларнинг турмушимиздаги ғалабасини ёрқин акс эттираётган санъат ва адабиёт ходимлари ўтиб бормоқда. Яқиндагина муваффақиятли тамомланган «Тошкент баҳори» рус адабиёти ва санъатининг Ўзбекистондаги декадаси қатнашчилари билан ўтказилган мазмундор учрашувларнинг нафаси уларнинг қувноқ қиёфасидан ҳали ҳам сезилиб турибди.

КПСС Марказий Комитетининг 1 Май Чақириқлари ёзилган транспарантларга, Никита Сергеевич Хрущевнинг портретларига ҳамда партия ва ҳукуматнинг бошқа раҳбарлари портретларига ранг-баранг гул шодалари тақилган. Намойиш қатнашчилари жонажон партиямизнинг ленинча Марказий Комитетига Ватанимизнинг равнақи тўғрисида, халқ фаровонлигини тўхтовсиз юксалтириш тўғрисида тинмай қилинаётган ғамхўрлиги учун чин кўнгилдан ташаккур айтмоқдалар. Барча совет кишилари каби Тошкент меҳнаткашлари ҳам партия билан халқнинг бузилмас бирлигини, халқаро ишчилар ҳаракатининг тинчлик ва инсоният бахт-саодатининг манфаатлари йўлидаги жипслигини намойиш қилдилар.

Ранг-баранг миллий кийимлар қуёш нурида товланади. Ўзбек, рус, украин, тожик ва бошқа халқлар тилида айтилган қўшиқлар янграйди. Мамлакатимиз халқларининг Ленин бошлаб берган, Коммунистик партия вояга етказган улуғ ва бузилмас дўстлиги — кўп миллатли совет давлати кучининг битмас-туганмас манбаи мана шу кўчалардан таралиб этилди.

Уч юз минг киши қатнашган Тошкентдаги 1 Май намойишидан сўнг кечкурун спорт байрами бўлди. Майдонларда физкультурачилар ўз маҳоратлари ўсганлигини намойиш қилдилар.

1 Май байрамида тошкентликлар билан бирга чет эллардан келган кўпгина меҳмонлар ҳам қатнашдилар.

Чирчиқ электрохимия комбинатида карбамид цехини қуришда қатнашган голландиялик монтажчи инженер Иоганн Брондер намойишга ўз рафиқаси Элизабет билан бирга келди. «Байрам кунида ўзларининг меҳнат муваффақиятларини акс эттирувчи плакатларни кўтариб ўтган ишчиларнинг қувноқ чеҳраларини энди мен асло унутмайман,— деди голландиялик мутахассис.— Совет дўстларим билан бирга мен ҳам бу майдонга хурсандлик ҳислари билан келдим: 1 Май арафасида карбамид установкаси қуриб битказилди ва фойдаланиш учун топширилди».

Мичиган университетининг профессори Файллей Карпентер ўз таассуротлари ҳақида гапириб, «мен бундай катта байрамни сира кўрмаган эдим. Совет кишилари фахрланса арзийди, бу байрам мени ҳайратда қолдирди» деди. Ўша университетнинг профессори Вильям Кейв ҳам ўз шеригининг фикрига қўшилиб «намойиш жуда гўзал бўлди» деди.

Сомалидан келган метеоролог Аден Билли Жомий байрам таассуротини қуйидаги сўзлар билан ифодалади: «Тинчлик ва озодлик учун курашаётган ҳамма халқлар билан, шу жумладан мамлакатимиздаги халқлар билан ҳам ўзларининг бирдамлигини изҳор қилган Тошкент ишчилари - дўстлар билан бирга 1 Май кунини байрам қилаётганимиздан жуда бахтиёрман».

Магдебургдан келган бинокор инженер Макс Келер эса бундай деди: «Биз бу ерда кўп нарсалар ҳақида: тинчлик ва дўстлик, бирлик, тинчлик шиорлари остида ўтди. Бу шиорлар бизнинг ҳам шиорларимиздир, бутун дунёдаги меҳнаткаш халқнинг шиоридир. Социалистик лагерь мамлакатлари меҳнаткашларининг бирлигини мен бу ерда, Ўзбекистон пойтахтида айниқса кучли равишда ҳис қилдим. Германия Демократик Республикасининг халқи каби совет кишилари ҳам марксизм-ленинизм байроғини баланд кўтариб бормоқдалар».

* * *

В. И. Ленин номидаги майдонда бошланган халқ байрами паркларда, маданият саройларида, ишчилар клубларида, ҳар бир хонадонда давом қилди. Кечқурун байрамона безатилган шаҳримизнинг ранг-баранг чироқлари билан бирга Биринчи май салютининг нурлари ҳам товланди.

М. ЖАЛОЛОВ,
Ю. КУКАРКИН,
Г. ЛИПШИЦ,
ЎзТАГ мухбирлари.

ПОРЛАЙВЕРСИН ҲАМИША ҚУЁШ

Қирқ ёшли кўкламни кўрган серқуёш ўлкамизнинг қирқинчи баҳори ҳар йилгидан ҳам серзавқ, сермазмун келди. Бағри кенг Ўзбекистонимиз пойтахти Тошкентда дўстлик, биродарлик, қардошлик таронаси янградди, янграяпти. Пойтахтимизда шу гулбаҳор кунлари кўп азиз меҳмонлар, Иттифоқимизнинг атоқли кишилари, танилган артистлар меҳмон бўлишди. Тўйга тўй уланиб кетди.

Меҳнаткашларнинг халқаро бирдамлик, тинчлик байрами тантана қилинаётган 2 ва 3 май оқшомида марказий «Пахтакор» стадионида москвалик, ленинградлик, киевлик севимли киноартистлар, таниқли қўшиқчи ва рақкосалар ижросида катта томоша кўрсатилди.

Стадионнинг кўркам безанган майдонида томошабин экран қаҳрамонлари билан учрашди. Стадион бўйлаб «Порлайверсин ҳамиша қуёш» қўшиғи янгради. Кечанинг номи ҳам шундай аталган.

Ҳаёт жарчиси она-Қуёш (машҳур киноартист Антонина Максимова ижросида) кечанинг бошидан охиригача кишиларни тинч-тотув яшашга, дунёда адолат ўрнатишга чақиради. Унинг ижросида Павел Власовнинг онаси сиймоси, бутун она онасини кўрасиз.

Ана —бутун прогрессив инсониятнинг доҳийси, йўлчи юлдузи, ҳамиша барҳаёт Владимир Ильич Ленин (Москвалик киноартист Дмитрий Масанов ижросида) майдонга кириб келаяпти. Ўтирганлар тўлқинланиб кетишди, дилларда қувонч, уни ҳамма олқиш, қарсак билан кутиб олади. Эфирда Ленининг ёрқин овози, дона-дона оқил сўзи жаранглайди.

Ажойиб киноартистларимиз бор-да! Мана, «Солдат ҳақида қисса» кинофильмидан она билан фарзанднинг бир зумлик учрашувини томоша қилганинг иложи қанча-. Саҳнада машҳур киноартистлар Сергей Мартинсон, Сергей Филиппов ва Константин Сорокин ўртоқлар. Уларнинг бири ношуд лекторни устидан кулса, иккинчиси мақтанчоқ қуруқчини танқид остига олади. Ҳар бир ижро кишилар номер томошабинга қувонч тақсим қилди. Кеча охирида яна дўстлик, тинчлик тантанаси намойиш қилинди.

«Пахтакор» стадионида ўтказилган «Порлайверсин ҳамиша қуёш» спектаклидан кўринишлар. Суратларда: киноартист Дмитрий Масанов (В. И. Ленин ролида), киноартист Глеб Романов, сатириклар Л. Миров ҳамда М. Новицкий ва бошқалар ўзларининг энг севимли асарларини ижро этмоқдалар.

А. Абалян фотоси.

ОБЛАСТИМИЗ ШАҲАР ВА ҚИШЛОҚЛАРИДА 1 МАЙНИНГ БАЙРАМ ҚИЛИНИШИ

ЧИРЧИҚ

Баҳор байрами куни химиклар шаҳри ҳар қачонгидан кўркам ва гўзал бўлиб кетди. Шаҳарда бу йил 1 Май ўттизинчи марта нишонланди. Бундан роса 30 йил муқаддам —1934 йил 1 Май куни Ўзбекистон оқсоқоли Йўлдош Охунбобоев социалистик шаҳарнинг фундаментига биринчи ғишт қўйган эди. Ўтган йиллар мобайнида бу шаҳар республикамизгина эмас, балки бутун мамлакатимиздаги йирик химия марказларидан бирига айланиб қолди.

Эрталаб соат 11 да шаҳар меҳнаткашларининг намойиши бошланди. Қувноқ «Ура!» садолари билан ўқувчилар колоннаси намойишда биринчи бўлиб ўтадилар. Яқинда ишга туширилган карбамид цехи коллективи намойишда ўрнак бўлди. Бу коллектив Ўрта Осиё республикалари пахтакорлари учун жуда кўп тонна минерал ўғит етказиб берди.

Шаҳар химиклари аммиак ва минерал ўғитлар ишлаб чиқариш бўйича тўрт ойлик планни муддатидан 25 апрелда ошириб бажарган эдилар. «Ўзбекхиммаш»чилар колоннаси ҳам ажойиб ўтди. Бу колоннада катта химия учун тайёрланган янги аппаратларни кўриш мумкин. Байрам тантаналарида шаҳар меҳнаткашлари қўлга киритган улкан муваффақиятлар намойиш этилди.

БЕКОБОД

Металлурглар шаҳрида байрам намойиши Бекобод марказидаги Қизил майдонда бўлиб ўтди. Намойишчиларни шаҳар партия комитетининг секретари ўртоқ И. Хусниддинов табриклади.

Шаҳарнинг ҳамма корхоналари 1 Май байрами шарафига бошланган социалистик мусобақада актив қатнашиб, ойлик ва тўрт ойлик планларни ошириб бажардилар. Айниқса, ғишт заводи коллективи бу мусобақада намуна кўрсатди. Завод коллективи шаҳар партия комитетининг кўчма Қизил байроғини қўлга киритишга муваффақ бўлди.

Мирзачўл бинокорлари учун апрель ойида пландаги 3,8 миллион дона ўрнига 4 миллион дона ғишт етказиб берилди. В. И. Ленин номли металлургия комбинати, цемент комбинати, Фарҳод ГЭС ишчи-хизматчилари кўтариб ўтган плакат ва диаграммаларда ҳам уларнинг катта байрам совғаларини кўриш мумкин эди.

Шу куни шаҳар парклари, аллеялари, кўчалари меҳнаткашлар билан гавжум бўлди. Маданият уйи, бадиий ҳаваскорлик тўгараклари иштирокчиларининг концерт томошалари кўрсатилди, оммавий сайллар ўтказилди. Бекободликларнинг байрам шодиёнаси кечгача давом этди.

ЎРТА ЧИРЧИҚ

Бошқарма меҳнаткашларининг байрам намойиши район марказидаги «Тўйтепа»даги стадионда бўлиб ўтди. Бошқарма партия комитетининг секретари А. Мираҳмедов байрам қатнашчиларини табриклаб, Она-Ватанга 51 минг тонна «оқ олтин» беришга аҳд қилган дала меҳнаткашлари олдида турган шу кунги вазифалар ҳақида сўзлади. Бошқармада гўшт топшириш йиллик плани 56,5 процент, сут топшириш плани эса 58 процент бажарилди. Чигит экиш плани деярлик бажарилди.

Ўқувчилар намойишдан биринчи бўлиб ўтадилар. Уларнинг қўлларида партия, ҳукумат раҳбарларининг портретлари, диаграммалар, транспарантлар. Ёшлар ҳар хил спорт машқларини ижро этадилар.

Шу куни бошқарманинг ҳамма колхозларида 1 Майга бағишланган йиғилишлар, байрам кечалари бўлиб ўтди.

ЯНГИЙЎЛ

Эрталаб соат 10 да шаҳарнинг марказий кўчасида янгийўлликларнинг байрам намойиши бошланди. Шаҳар партия комитетининг биринчи секретари В. И. Рибалко янгийўлликларни баҳор байрами билан табриклади. Аввал мактаб ўқувчилари, ундан сўнг эса шаҳар партия комитети ва ижроия комитетининг кўчма Қизил байроғини қўлга киритган Қуйи Бўзсув ГЭС каскади коллективи намойишдан ўтади. Энергетиклар тўрт ойлик планни муддатидан олдин 5 миллион киловатт-соатдан ортиқ электр энергияси бердилар. «Халқобод» комбинати, вино заводи мусобақада учинчи ўринни эгаллади. Бу коллектив апрель ойи планини 115 процент қилиб адо этди. Пахта тозалаш заводи байрамга совға қилиб планга қўшимча равишда 700 тонна тола ва момиқ ишлаб чиқдилар. Шаҳардаги қурилиш-монтаж бошқармаси, ёғ-мой, нон заводлари, пойафзал фабрикаси ва бошқа корхоналар меҳнаткашлари ҳам меҳнат рапортлари билан намойишдан ўтдилар.

Янгийўлликлар 1 Майни шаҳар парклари, клубларида кечгача хурсандчилик билан тантана қилдилар.

ОНАХОН

Кутубхона! Бу бир сўз заминида олам-олам маъно ётади. Шу билим даргоҳи ходимларининг касби жуда шарафлидир.

«Қизил Ўзбекистон» газетаси редакцияси ҳузуридаги кутубхонанинг мудири кекса коммунист Хайри опа Баҳодиршоева меҳнатсевар, ишчан, ташаббускор, ниҳоятда ҳалокомандда. Бу касбнинг муҳлиси бўлган кутубхоначилардан биридир.

Хайри опа кутубхона даргоҳига қадам қўйганига йигирма икки йил тўлиб, йигирма уч йилга ўтди. Бу даврда кутубхона йириклашиб, катта китоб фондига эга бўлган кутубхонага айланди. Ёки рақам тили билан айтганда ўша кездаги 7 минг томли китоб фонди ҳозир 40 минг томга етиб қолди.

Ўз касбининг миришкори бўлган Хайри опа кутубхонани мамлакатимизда нашр этилаётган турли китоблар, журнал, жаҳон адабиётининг нодир асарлари билан тўлдириб боради. Кутубхона ходимлари ҳар бир янги китобни келтиришлари ҳақида ижодий ходимларни вақтида хабардор қилиб туради. Ундан ташқари ҳали жамоатчилик орасида кенг тарқалмаган китобларни матбуот орқали «Янги китоблар», «Бу китобларни ўқидингизми?», «Бу нодир китоблар», «Билим манбаи» деган рубрикалар остида пропаганда қилиб боради.

Ўртоқ Баҳодиршоева ўз фаолиятида оператнвчиликка катта эътибор беради. Жонкуяр опанинг ташаббуси билан кутубхонада халқ хўжалигини интенсивлаштиришга доир стендлар ташкил этилди. Қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва автоматлаштиришга тааллуқли стендлардаги китоблар ҳам ўзига тортади. Илғор тажрибалар, фан-техника ютуқлари, прогрессив усуллар стендидаги китоблар, газета-журналлар, схема-диаграммалар мамлакатимиз ва республикамиздаги машҳур хўжаликларнинг иш тажрибаларини, кўп, арзон, юқори сифатли маҳсулот етиштиришдаги методларни ҳикоя қилишади.

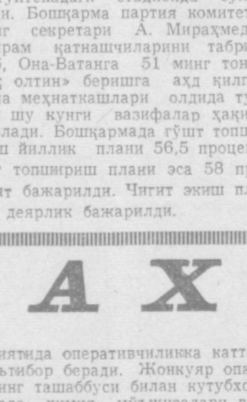

Ўртоқ Х. Баҳодиршоева.

Редакция коллективи опани маслаҳатгўй деб атайди. Бу бежиз эмас, албатта. Опа ҳар бир ходимнинг китобнинг қайси турига бўлган қизиқишини яхши билади. Уларни ана шундай адабиётлар билан ўз вақтида таъминлаб боришга ҳаракат қилади.

Редакция партия ташкилоти ҳузурида анчагина тўгараклар ишлаб турибди. Тўгарак аъзоларини биринчи манбаъ китоблари, газета-журналлар билан таъминлашда опанинг хизматлари каттадир. Фидокор аёл ҳатто комсомол ташкилоти ҳузурида ташкил қилинган тўгарак тингловчиларга ҳам яхши ёрдам кўрсатмоқда.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока», «Тошкент ҳақиқати» газета редакциялари, бирлашган нашриёт коллективи Хайри опани актив жамоатчи, иш ва оила ҳаётида ибрат бўлиб, кўп йиллар давомида жамоат ишларида фаол қатнашиб келаётир. Опа «Қизил Ўзбекистон» газетаси редакцияси ҳузуридаги хотин-қизлар Советининг аъзосидир. Бир неча марта касаба союз комитети аъзолигига сайланган.

Совет матбуоти кунида кекса коммунист, актив жамоатчи, матбуотчиларнинг онахони Хайри опа Баҳодиршоевага ҳаммамиз узоқ умр, ижодий фаолиятида янги муваффақиятлар тилаймиз.

М. НАЗАРОВ.

ФУТБОЛ

БИРИНЧИ МАҒЛУБИЯТ

«Пахтакор» Вильнюсда мағлубиятга учради. Тошкентлик футболчилар «Жальгирис» командасига 1:2 ҳисобида ютқизиб қўйдилар.

Матч давомида ёғиб турган ёмғир учрашувни юқори савияда ўтказишга халақит берди. Футболчиларимиз дастлабки минутлардаёқ фаол ҳаракат қилдилар. Тез орада В. Любушин майдон ўртасидан рақиб дарвозасига бир тўп киритди. Аммо улар кейинчалик ташаббусни қўлдан бериб қўйдилар. Бундан фойдаланган вильнюсликлар иккита тўп киритиб, учрашувни ўз фойдаларига ҳал қилдилар.

Группамиздаги пешқадамлар ўртасида деярли бирон учрашмади. 7 очко билан иккинчи ўринда бораётган Одессанинг «Черноморец» командаси Ленинградда «Динамо» командасига 1:2 ҳисобида ютқазиб, учинчи ўринга тушиб қолди. 8 очко тўплаган «Жальгирис» командаси эса «Пахтакор»дан кейинги иккинчи ўринга чиқди.

* * *

РСФСРнинг бешинчи зонасида қатнашаётган областимизнинг иккала командаси «Политотдел» ва «Химик» (Чирчиқ) командалари мавсумнинг иккинчи учрашувларини ўтказдилар.

Магнитогорск шаҳрининг «Металлург» командаси «Политотдел» командаси билан бўлган биринчи учрашувни дуранг қилганди. Бу гал Чирчиқ шаҳрида «Химик» футболчилари уларни меҳмон қилишди. Меҳмонлар битта тўп киритиб учрашувни ўз фойдаларига якунладилар.

«Политотдел» колхози командаси эса, ўз майдонида яна бир очко йўқотди. Колхоз футболчилари Оренбургнинг «Локомотив» командаси билан бўлган ўйинда жуда пассив ҳаракат қилдилар. Бу ўйинда ҳисоб очилмади.

Биринчи марта мастерлар сафида қатнашаётган андижонлик спартакчилар ўз шинавандаларини хурсанд этмоқда. Улар икки учрашувда ғалаба қозондилар. Андижонликлар иккинчи турда «Стронтель» (Курган) командасини 3:0 ҳисобида енгдилар. Фарғонанинг «Нефтяник» командаси ҳам ўз ўйинидан сўнг тўрт очко тўплади. Фарғоналиклар «Труд» (Тюмень) командасини 1:0 ҳисобида енгдилар. Самарқанд спартакчилари ҳозир уч очкога эга. «Спартак» кейинги учрашувини «Уралец» (Нижне Тагиль) билан ўтказиб 1:1 ҳисобида дуранг қилди.

БИЛДИРИШ

Шу йил 7 май кундуз соат 4 да Ўзбекистон ССР Олий Советининг мажлислар залида коммунистик қурилиш назарияси ва практикаси Тошкент шаҳар университетининг навбатдаги машғулоти ўтказилади.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИЗОР

5 МАЙДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.00 — Болалар учун фильм.

Ўзбек тилида: 18.15 — Ажойиботлар оламига саёҳат (болалар учун). 18.40 — Телевизион янгиликлар. 19.00 — Илмий коммунизм асосчиси (Карл Маркс туғилган кун муносабати билан). 19.30 — Эшиттиришлар программаси.

Рус тилида: 19.35 — Телевизион янгиликлар. 19.55 — Ярим асрдан кейин (ҳужжатли фильм). 20.15 — Ҳаёт саҳифалари (Марказий телестудия спектакли). 21.55 — Концерт (матбуот ходимлари учун).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Украин тилида: 18.15 — Свичине весилля (И. Франко номли драма театри спектакли).

Ўзбек тилида: 19.55 — Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллиги олдидан. Саҳна рассоми Мели Мусаев. 20.30 — Концерт (СССР куйларидан).

Рус тилида: 21.10 — Айиқ дарё бекаси (Марказий телестудия фильми).

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА (қишки бинода), — 5/V да Номус, 6/V Номаълум киши.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА (қишки бинода) — 6/V да Катта концерт.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА:

«Ҳинд малики» шарпаси — «ВАТАН», «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Жуглин — «ИСКРА» (кундуз ва кечқурун).

Апрель саҳари — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Қора қанотлар — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА:

(Сеанслар кеч соат 8 ярим ва 10 яримда).

ЧК ходими — НАВОИЙ номли.

Йўллар.сўқмоқлар — «УДАРНИК».

Штраф зарба — 1 МАЙ номли.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентских промышленного и сельского областных комитетов КП Узбекистана, Ташкентского горкома КП Узбекистана, промышленного, сельского областных и городского Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг АДРЕС: Тошкент, Правда Востока кўчаси, 24.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: редактор — 29004. Редактор ўринбосари — 25885. Масъул секретарь — 34808. Идеология бўлими — 31936. Саноат ишлаб чиқариш ва партия ишлари бўлими — 33786. Қурилиш ва партия ишлари бўлими — 33786. Қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш ва партия ишлари бўлими — 29040. Совет ва савдо ишлари бўлими — 26232. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлими — 28761. Ахборот ва спорт бўлими — 33786. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 34048. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор — 30249 ва 30258 гача.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони Сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.

Р. 05503. ИНДЕКС 64695. Нашр. № 1746.